

Univerzita Karlova  
Pedagogická fakulta  
Katedra pedagogiky

## BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Portfolio profesního rozvoje Lukáše Frische  
Portfolio of professional development Lucas Frisch

Lukáš Frisch

Vedoucí práce: PhDr. Magdalena Richterová, Ph.D.  
Studijní program: Specializace v pedagogice  
Studijní obor: Učitelství praktického vyučování a odborného výcviku

Odevzdáním této bakalářské práce na téma „Portfolio profesního rozvoje Lukáše Frische“ potvrzuji, že jsem ji vypracoval pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Praha 14. dubna 2023

Rád bych poděkoval vedoucí mé bakalářské práce, paní doktorce Magdaleně Richterové, která mi byla nápomocná během psaní této práce, poskytovala mi nejrůznější rady a věnovala mi především svůj čas. Děkuji také svým spolužačkám Janě Kozlové a Ericě Tomáškové za jejich pozitivní podporu. V neposlední řadě děkuji své rodině, hlavně své mamince Jarmile Frischové, jež ve svých těžkých chvílích byla mou velkou psychickou oporou a která se bohužel dokončení této práce nedožila.

## **ABSTRAKT**

Portfolio profesního rozvoje Lukáše Frische obsahuje deset povinných kapitol. Jednou z nich je strukturovaný životopis, kde je sepsaná celá praktická a profesní historie. Dále je zde Esej – Příprava slavnostní tabule v předmětu stolničení. V konspektu knihy se zabývám publikací Příběh školní šikany: učebnice pro pedagogické pracovníky, kde jsou rozebírány a reflektovány části knihy. Následuje část profesiografický rozbor učitele praktického vyučování. V této části se nacházejí definice a konkrétní činnosti pedagoga. Poté se věnuji případové studii školy či školského zařízení. Další kapitolou je písemná příprava na vyučovací jednotku odborného předmětu, kde přibližuji odborný předmět na téma Tepelná úprava potravin – omáčky. Cílem bakalářské práce je prokázat, jak profesní, tak i odborný rozvoj znalostí a dovedností získaných během bakalářského studia a využití znalostí z předmětů pedagogika, psychologie a didaktika.

## **KLÍČOVÁ SLOVA**

portfolio, profesní rozvoj, Učitelství praktického vyučování a odborného výcviku, případová studie školy, obor profesního působení studenta gastronomie

## **ABSTRACT**

Lukáš Frisch's professional development portfolio contains ten mandatory chapters. One of them is a structured biography, where the entire practical and professional history is written. Next, there is an Essay - Preparation of a festive table in the subject of table setting. In the synopsis of the book, I deal with the publication *The Story of School Bullying: A Textbook for Pedagogical Workers*, where parts of the book are analysed and reflected upon. The next part is a professional analysis of the practical teaching teacher. In this section, you will find definitions and specific activities of a teacher. After that, I devote myself to a case study of a school or school facility. The next chapter is a written preparation for the teaching unit of the professional subject, where I approach the professional subject on the topic Heat treatment of food - sauces. The aim of the bachelor's thesis is to demonstrate both professional and professional development of knowledge and skills acquired during bachelor's studies and the use of knowledge from the subjects of pedagogy, psychology, and didactics.

## **KEYWORDS**

portfolio, professional development, Teaching of practical teaching and professional training, school case study, field of professional activity of a gastronomy student

## Obsah

1	Předmluva.....	6
2	Profesní strukturovaný životopis.....	7
3	Odborná esej.....	11
3.1	Příprava slavnostní tabule v předmětu stolničení.....	11
3.2	Závěr.....	14
4	Seznam prostudované odborné literatury.....	16
5	Konspekt knihy, která studenta ovlivnila či formovala pro profesní strážce.....	19
5.1	Kapitola 1. Střep.....	20
5.2	Kapitola 2. Úder.....	21
5.3	Kapitola 3. Jádro.....	23
5.4	Kapitola 4. Norma.....	24
5.5	Kapitola 5. Dokonáno!.....	24
5.6	Závěr.....	26
6	Profesiografický rozbor učitele praktického vyučování.....	27
7	Případová studie školy či školského zařízení.....	38
8	Písemná příprava na vyučovací jednotku odborného předmětu.....	53
9	Závěrečná reflektivní úvaha o vlastním studiu.....	56
10	Soupis použité literatury a pramenů.....	59

## 1 Předmluva

Když jsem si ve třetím semestru měl vybírat název bakalářské práce v předmětu *Seminář k bakalářské práci*, vůbec jsem netušil, jaké téma bych si měl vybrat. Nějakou představu, o čem bych chtěl psát jsem měl, leč se to neshodovalo s mým studijním oborem. Nakonec jsem si vybral Portfolio profesního rozvoje, protože toto téma jsem již psal na doplňkovém pedagogickém studiu oboru vychovatelství. Tudíž jsem věděl, o čem práce bude a jaké předběžné náležitosti mě u této práce čekají.

Portfolio profesního rozvoje mi přišlo jako vsutku zajímavé téma pro bakalářskou práci, neboť v ní mohu poukázat a shrnout své poznatky v průběhu studia na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy do jednoho celku.

V odborné eseji jsem si zvolil téma Příprava slavnostní tabule v předmětu stolničení, kde se věnuji popisu, jak správně a odborně naučit žáky obsluze, vysvětluji odborné pojmy a přípravu slavnostní tabule. Jako konspekt knihy jsem si po doporučení vedoucí bakalářské práce vybral Příběh školní šikany: učebnice pro pedagogické pracovníky. V knize je popsán skutečný příběh jedné dívky, která se stala obětí šikany. Profesiografický rozbor této bakalářské práce se zaměřuje na práci učitele praktického vyučování, jeho zákonitosti a pedagogickou způsobilost, jež musí daná profese obsahovat. Pro případovou studii jsem si vybral Albrechtovu střední školu, kde jsem před léty odmaturoval a po dvaceti letech se vrátil zpět, tentokrát za katedru jako student na pedagogické praxi.

Psaní bakalářské práce mě snáze přivedlo k zamyšlení, odkud a kam směřují moje kroky. Bylo možné se zamyslet nad tím, zda vůbec ve své profesní práci plním veškeré požadavky, které jsou od mě jako od pedagoga očekávány, případně dumat nad tím, co bych dosud ve své profesní práci pedagoga mohl ještě zdokonalit.

Mým přáním a cílem je: úspěšně ukončit bakalářské studium, dále pokračovat ve svém sebevzdělávání v navazujícím magisterském studiu, abych nadále mohl vykonávat svou profesní dráhu pedagoga na základní škole.

## 2 Profesní strukturovaný životopis

Lukáš Frisch



**Narozen:**

**Adresa:**

**Telefon:**

**E-mail:** lukas.frisch@seznam.cz

**Stav:** svobodný

### Pracovní zkušenosti

2020 – dosud

Základní škola, Glowackého 6, Praha 8  
Na pozici Učitel na 1. stupni ZŠ,  
Metodik dopravní výchovy,  
Učitel na 2. stupni ZŠ pracovní činnosti zaměřené na dílny,  
pěstitelství v 6. a 7. třídách

2020–2020

Církevní základní škola a mateřská škola P. Pittra,  
Jungmannova 349/3, Ostrava  
Na pozici Asistent pedagoga, vychovatel ŠD



- 2007–2020  
Základní škola Jižní IV., Jižní IV. 1750/10, Praha 4  
Na pozici Vychovatel ŠD (2010 - 31. 1. 2020),  
učitel na 2. st. ZŠ (2007–2017)  
pracovní výchova zaměřená na vaření v 7. a 8. třídách,  
volitelný předmět Domácí nauky (2007–2017),  
asistent pedagoga (2007–2010),  
vedoucí učitelské a žákovské knihovny (2010–2015)
- 2007–2007  
Soukromá obchodní akademie, Kuncova 1580, Praha 5  
Na pozici Učitel odborných předmětů  
obor: Hotelnictví – turismus  
technologie přípravy pokrmů, technika obsluhy, základy  
přírodních věd
- 2006–2007  
Makro Cash & Carry ČR s. r. o., Chlumecká 2424, Praha 9  
Na pozici Poradce pro zákazníky  
péče o zákazníky, doplňování zboží
- 2005–2006  
Kaufland, Benešova 1000, Kolín  
Na pozici Vedoucí na úseku ovoce – zelenina  
administrativní práce, doplňování zboží
- 2005–2005  
Pivní bar U Jána, Vávrova 2, Kolín  
Na pozici Číšník

### **Dosažené vzdělání**

- 2014–2016  
Pedagogická fakulta UK, M. D. Rettigové 4, Praha

Obor: Doplnkové pedagogické studium, vychovatelství  
Ukončeno závěrečnou zkouškou, obhajoba závěrečného  
portfolia

2006–2007 Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR,  
Novoborská 372, Praha  
Obor: Asistent pedagoga  
Ukončeno závěrečnou zkouškou, obhajoba závěrečné práce

2002–2003 Pedagogická fakulta Ostravská univerzita v Ostravě, Mlýnská  
5, Ostrava  
Obor: Doplnkové pedagogické studium, učitelství praktického  
vyučování  
Ukončeno závěrečnou zkouškou, obhajoba závěrečné práce

1999–2002 Integrovaná střední škola obchodního podnikání, Frýdecká 32,  
Český Těšín  
Obor: Společné stravování  
Ukončeno maturitní zkouškou

1995–1998 Integrovaná střední škola, tř. Osvobození 60/1111, Karviná  
Obor: Kuchař – číšník  
Ukončeno závěrečnou zkouškou

### **Jazykové znalosti**

Německý jazyk (úroveň B1)

### **Doplňující informace**

2010–2012

Pedagogická fakulta UK, M. D. Rettigové 4, Praha

Obor: Učitelství pro 1. st. ZŠ

Nedokončeno

### **Ostatní informace**

Schopnosti: rychle se učit novým věcem, uživatelská znalost práce na PC (Bakalář, Word, PowerPoint, el. třídní kniha, EduPage)

bezúhonný, přátelský, nekonfliktní, flexibilní, loajální, pracovitý

### 3 Odborná esej

#### 3.1 Příprava slavnostní tabule v předmětu stolničení

Co je vlastně stolničení? Je důležité, aby se na středních odborných školách v gastronomických oborech učil daný předmět?

Stolničení má poskytnout potřebné dovednosti týkající se odborného servisu pokrmů a nápojů ve stravovacích provozech a při různých společenských akcích. Ovládání techniky jednoduché a složité obsluhy hostů a organizace práce a řízení součinnosti úseku odbytu a výroby. Předmět dále poskytuje základní poznatky týkající se technického a materiálního vybavení odbytových úseků.

Daný předmět je důležité vyučovat na středních odborných školách a odborných učilištích, kde se žáci seznámí s požadavky gastronomických pravidel. Podle těchto poznatků dokáží sestavit jídelní i nápojový lístek. Rozšiřují si vědomosti v oblasti vhodných forem obsluhy dle charakteru stravovacího zařízení, učí se používat vhodný inventář odpovídající kvalitativním požadavkům odbytových středisek na Kategorizaci ubytovacích a hostinských zařízení. Součástí předmětu je uplatňování zásad společenského chování, profesního jednání a vystupování. Jejich profesní růst je podporován sledováním moderních trendů v gastronomii a získávání nových informací především v oblasti odbytu a obsluhy lázeňského cestovního ruchu a hotelnictví.

Žáci získají poznatky o struktuře, činnosti a hospodaření podniku společného stravování, jsou vedeni k logickému myšlení, ke správnému a přesnému vyjadřování.

Jak Salač uvádí v knize Stolničení (která do roku 1989 sloužila jako učebnice pro gastronomické obory): *I stolničení prodělává neustálý vývoj, kterému se musí všichni pracovníci umět včas při-způsobit. K úspěchům v oboru zdaleka nestačí pouhé odborné znalosti z oblasti stolničení. Kvalifikovaný obsluhující musí mít potřebné všeobecné vzdělání, musí znát základy technologie výroby pokrmů, nápojů a jejich charakteristiku, hospodářské výpočty, dohovořit se alespoň dvěma cizími jazyky a v praxi uplatňovat poznatky z psychologie i dodržovat zásady společenského chování.* (Salač, 1983, s. 5)

Esej nabízí otázku, jakou roli hraje současný předmět stolničení v dnešní společnosti u žáků? Pedagog v tomto předmětu stolničení rozvíjí u žáků požadované profesní znalosti, vlastnosti

a schopnosti, rozvíjí komunikační dovednosti, vystupování na veřejnosti, kultivované a konstruktivní vyjadřování z hlediska didaktického a metodického. Osobně si myslím, že je důležité vést žáky v tomto předmětu k základům společenského chování, neboť budou reprezentovat sami sebe před hostem např. u přípravy slavnostní tabule.

Než se zaměříme na tematický celek třeba Příprava slavnostní tabule v předmětu stolničení, pojdme si položit otázku, zda se v dnešní době žáci v teoretické části učí o historii pohostinství?

Jak uvádí Vančurová ve své bakalářské práci: *Historii pohostinství se žáci na oboru číšník věnují hned v prvním ročníku, když se seznamují s oborem. Bohužel se tato část učiva vyučuje jen letmo a pouze období starověk a středověk. Novodobé dění v gastronomii se moc neprobírá, což je dle mého velká škoda, protože gastronomie postupuje dopředu.*<sup>1</sup>

S touto citací nejde nesouhlasit, protože je důležité žákům přednést, jak vlastně probíhala příprava slavnostní tabule od středověku až do 21. století. Pokud s žáky budeme probírat historii stolničení do hloubky, předáme žákům nejen zajímavé poznatky z dané doby, ale můžeme také porovnat průběh stolování dřívějších dobách a v dnešní době. Žáci by byli lépe seznámeni s vývojem, změnou stolování a společenského chování u stolu a ve společnosti.

Ve vyučovacím procesu tomu tak, bohužel, není. Pedagogové danému tematickému celku o historii stolničení věnují maximálně dvě až tři vyučovací hodiny. I když je časová dotace malá, snaží se pedagogové co nejvíce tomuto velmi zajímavému tématu věnovat a předat žákům co nejvíce zajímavých zkušeností, poznatků a informací.

Příprava slavnostní tabule v předmětu stolničení je zajímavým tématem nejen pro žáky středních odborných škol, ale i pro žáky druhého stupně základních škol v rámci předmětu pracovní činnosti. Anebo ve volitelném předmětu domácí nauky, který slouží zároveň jako příprava žáků 9. ročníků na střední školy.

Je vůbec prospěšné učit v dnešní době žáky přípravě slavnostní tabule?

---

<sup>1</sup> VANČUROVÁ, Daniela. Portfolio profesního rozvoje [online]. Praha, 2022 [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/172775/130327691.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Katedra pedagogiky. s. 9

Salač ve své knize Stolničení uvádí: *Za včasnou a odbornou přípravu slavnostní tabule má odpovídat jeden kvalifikovaný pracovník, uvedený v pracovním příkazu jako vedoucí obsluhy. Úroveň slavnostní tabule je ukázkou našeho vztahu k oboru, našeho vkusu, smyslu pro přesnost a v neposlední řadě je i ukázkou našeho vztahu k hostům.* (Salač, 1983, s. 244)

V dnešní době je tedy i nadále prospěšné učit žáky přípravě slavnostní tabule. Jak sám Salač uvádí ve své knize Stolničení: *Pro pracovníky pohostinství jsou hostiny dobrou příležitostí dokázat svoji profesionalitu přípravou nezapomenutelných zážitků svým hostům a zároveň zlepšit ekonomický efekt podnikání.* (Salač, 2001, s. 126)

Žáci si v teoretické části dále rozvíjí své vědomosti, dovednosti v rozdělení slavnostních hostin na bankety a rauty. Čímž se dozvídají od pedagoga, jaký je rozdíl mezi těmito hostinami. K tomu využívají metody a formy výuky, které jsou užívány v závislosti na charakteristice banketu a rautu. Základní odborné pojmy ve výuce aplikují na příkladech z praxe, aby je žáci pochopili správně a mohli zvládnout další učivo.

Při probírání jednotlivých tematických celků je vycházeno ze současných trendů obsluhy při hostinách. Využíváme propojení teoretické části s praxí, která probíhá na pracovišti praktického vyučování. Žáci jsou vedeni ke sledování daných předpisů a norem, které platí pro přípravu hostin a zároveň souvisí se stravovacím provozem.

I u tematického celku slavnostních hostin můžeme aplikovat moderní pracovní metody, formy a postupy, především zpracování a sestavování menu vhodné pro jednotlivé gastronomické akce – slavnostní hostiny s tvorbou nabídkových jídelních a nápojových lístků s využitím poznatků z předmětu Stolničení, kde žáci využijí i znalosti z gastronomických pravidel.

Při výkladu dané látky klademe důraz na žáky z hlediska pojmů z oblasti stolničení, stolování a ovládání techniky obsluhy a služeb. Žáci by si měli osvojit, jak běžný, tak speciální inventář a jeho využití v praxi. U metody a formy výuky dochází k seznámení s technikou jednoduché obsluhy, kterou žáci znají z prvního ročníku, kde se danou metodu obsluhy učili na odborném výcviku.

V druhém ročníku je opět teoretická část propojena s praktickým vyučováním v odborném výcviku, kde si žáci prohlubují předešlou látku jednoduché obsluhy až po složitější formy obsluhy.

V praktické části vyučování, které je také uváděno pod názvem odborný výcvik, učíme žáky organizaci práce při různých systémech obsluhy a využívání jejich získaných vědomostí, které by měli již ovládat z teoretické části výuky.

Odborný výcvik má za cíl připravit žáky na profesní vykonávání gastronomických služeb s důrazem na odbytová střediska a obsluhy. Žáci si nejen prohloubí učivo a seznámí se s pracovním inventářem na úseku obsluhy, zabezpečení, ale také s organizací provozu, který je nezbytně nutný, především za běžného chodu, ale i u slavnostních hostin, systémů a způsobů obsluhy.

Dále by se měl odborný výcvik zaměřit na uplatňování gastronomických pravidel, sledování nových trendů v gastronomii, které se velmi často mění a jsou populární nejen mezi světovými špičkami, ale i mezi šikovnými žáky. Při přípravě slavnostní hostiny v odborném výcviku využijí žáci nejen vědomosti a dovednosti, které dokáží propojit i s oblastí společenské výchovy, estetiky a sociální psychologií. Příprava slavnostních hostin a realizace je nejlepší zkušeností pro žáky v odborném výcviku, neboť se naučí společensky vystupovat a profesionálně jednat ve styku s hosty, obchodními partnery a spolupracovníky. Cílevědomě přistupovat k týmové i samostatné práci.

Žákům se zprostředkují dané poznatky, které jsou potřebné nejen v odborném i dalším vzdělávání, ale i v praktickém životě. Cílem vzdělávacího programu daného předmětu je připravit žáky, na jejich obor, zvládnutí základů gastronomie, stolničení, obchodního jednání s partnery a jejich uplatněním na trhu práce. Absolvent by měl být schopen reagovat na měnící se podmínky trhu práce a uplatnit se v dnešní demokratické společnosti.

### **3.2 Závěr**

Když jsem končil osmiletou povinnou školní docházkou, nebyl jsem ještě rozhodnutý, jaké povolání bych chtěl ve svém životě vykonávat. Proto také vedla má cesta v té době ještě do

nepovinného devátého ročníku, čímž jsem si prodloužil školní docházku o jeden rok na základní škole.

Po ukončení devátého ročníku základní školy byla moje volba jasná, tím bylo stát se cukrářem. Ze zdravotních důvodů mi bylo pediatrem zamítnuto daný obor navštěvovat, lékař však svolil ke studiu oboru kuchař – číšník. Nakonec jsem si tento obor zvolil, protože je zajímavý, jak ze strany přípravy jídel, tak z druhé strany a tou je práce s lidmi při obsluze.

Pro svou odbornou esej jsem si vybral téma Příprava slavnostní tabule v předmětu stolničení. Téma je zajímavé z pohledu přípravy žáků na společenské hostiny, ve kterých může pedagog předat bohaté zkušenosti jak z obsluhy, tak vědomostí i zkušeností z gastronomických pravidel, která jsou důležitá, aby žáci ovládali a uměli je aplikovat v praxi.

Při pohledu na některé dnešní číšníky a servírky můžeme usoudit, že daný číšník nebo servírka nemá vystudovaný gastronomický obor, mnohdy neznají ani základy jednoduché obsluhy, či servírování pokrmů.

Obsluhující, kteří mají vystudovaný daný obor, vykonávají práci energicky s neskrývaným nadšením a vstřícně jednají s hosty. Proto je velmi důležité učit dnešní žáky v gastronomických oborech k profesionalitě, úslužnosti, společenskému jednání a chování. Pokud bude žák vše výše uvedené splňovat, může dosáhnout mimořádných profesních výsledků, např. povýšení na vrchního číšníka, popřípadě i vedoucího daného provozu.

Jako učitel daného oboru, jsem se v teoretické části vždy snažil vést žáky k předávání plnohodnotných informací propojených s moderními technologickými postupy a vštěpoval jim základy správného společenského chování a etikety.



#### **4 Seznam prostudované odborné literatury**

BALADA, Jan. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání: s přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením. V Praze: Výzkumný ústav pedagogický, 2005. ISBN 80-870-0002-1.

BENDL, Stanislav. Vychovatelství: učebnice teoretických základů oboru. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4248-9.

DVOŘÁKOVÁ, Markéta. Základní učebnice pedagogiky. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5039-2.

GILLERNOVÁ, Ilona. Slovník základních pojmů z psychologie. Praha: Fortuna, 2000. ISBN 80-716-8683-2.

HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ. Pedagogické ovlivňování volného času: trendy pedagogiky volného času. Vyd. 2., aktualiz. [i.e. 3. vyd.]. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0030-7.

HÁJEK, Bedřich a Jiřina PÁVKOVÁ. Školní družina. 3., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-900-2.

HELUS, Zdeněk. Úvod do psychologie. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2018. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4675-3.

JŮVA, Vladimír a Vladimír JŮVA. Stručné dějiny pedagogiky. 6., roz. vyd. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-151-5.

KALHOUS, Zdeněk. Školní didaktika. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-717-8253-X.

KASPER, Tomáš a Dana KASPEROVÁ. Dějiny pedagogiky. Praha: Grada, 2008. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2429-4.

KOLÁŘ, Michal. Nová cesta k léčbě šikany. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-871-5.

KOLÁŘ, Zdeněk. Výkladový slovník z pedagogiky: 583 vybraných hesel. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3710-2.

KOLÁŘ, Zdeněk a Alena VALIŠOVÁ. Analýza vyučování. Praha: Grada, 2009. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2857-5.

PRŮCHA, Jan, ed. Pedagogická encyklopedie. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-546-2.

PRŮCHA, Jan. Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru. 3., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-567-7.

SALÁČ, Gustav. Stolničení. 3. Praha: SPN, 1983, 348 s. Učebnice pro střední školy. ISBN 14-256-83.

SALÁČ, Gustav. Stolničení. Vyd. 2. - dotisk. Praha: Fortuna, 2001. ISBN 80-716-8752-9.

VALIŠOVÁ, Alena, Hana KASÍKOVÁ a Miroslav BUREŠ. Pedagogika pro učitele. 2., roz. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2011. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-3357-9.

ZVÍROTSKÝ, Michal, Stanislav BENDL a Magdalena RICHTEROVÁ. Příběh školní šikany: učebnice pro pedagogické pracovníky. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2021. ISBN 978-80-246-4825-5.

Desatero českého učitele.: Projděte si nový kodex, jak má učitel jednat. [online]. Česká republika: Seznamzpravy.cz, 2022 [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-desatero-ceskeho-ucitele-projdete-si-novy-kodex-220951>

Vyhláška č. 263/2007 Sb.: Přímá a nepřímá pedagogická činnost [online]. Česká republika: MŠMT, 2007 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/dokumenty/ostatni-vyhlasky?highlightWords=vyhl%C3%A1%C5%A1ka+263%2F2007>

Zákon o pedagogických pracovnících: Zákon o pedagogických pracovnících [online]. Česká republika: MŠMT, 2004 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/38850/>

## **5 Konspekt knihy, která studenta ovlivnila či formovala pro profesní stránce**

### **Název knihy**

ZVÍROTSKÝ, Michal, Stanislav BENDL a Magdalena RICHTEROVÁ. Příběh školní šikany: učebnice pro pedagogické pracovníky. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2021. ISBN 978-80-246-4825-5.

### **Úvod**

Šikana je jedním z problémů, se kterým se setkal každý z nás, či byl alespoň svědkem dané problematiky, která se vyskytuje převážně u žáků na ZŠ či SŠ, ale také na pracovišti a v neposlední době i u pedagogických pracovníků ze strany žáků. V dnešní době přibyl ke klasické šikaně i jiný druh šikany, kterou nazýváme *kyberšikana*. Tato kniha poskytuje ucelený pohled a pomoc pedagogickým pracovníkům, jak správně postupovat a rozpoznat šikanu.

### **Autoři**

PhDr. Michal Zvírotský, Ph. D. – vystudoval učitelství biologie a rodinné výchovy; doktorát získal v oboru pedagogika. Je absolventem vzdělávacího programu pro školní metodiky prevence a několik výcviků v oblasti rozvoje osobnosti. Na katedře pedagogiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy se zabývá především psychosociálními aspekty zdraví, zdravotní gramotnosti, sebevýchovou a psychohygienou. Napsal několik publikací, z nichž uvádím například: *Zdravý životní styl* (2014) nebo *Sebevýchova: Teorie a praxe pedagogického ovlivňování sebe sama* (2020).

Prof. PaedDr. Stanislav Bendl, Ph. D. – vystudoval učitelství pro první stupeň základní školy. V oboru pedagogiky získal doktorát i docenturu a pro daný obor byl také jmenován profesorem. Na katedře pedagogiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy, kterou řadu let vede, se věnuje především sociální pedagogice, sociálním deviacím, školní kázi a autoritě učitele. Publikoval mnoho knih, mezi které můžu například jmenovat: *Školní kázeň: Metody a strategie* (2001) nebo *Prevence a řešení šikany ve škole* (2003).

PhDr. Magdalena Richterová, Ph. D. – vystudovala učitelství českého jazyka a pedagogiky, výchovné poradenství. Absolvovala výcvikový kurz pro odborníky na řešení školní šikany. Na katedře pedagogiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy se zabývá prevencí rizikového chování, problematikou školních řádů, autoritou učitele a koncepcí a organizací pedagogických praxí studentů učitelství. Mezi její publikace patří například: *Šikana – manipulace strachem druhých* (2018) nebo *Příběh školní šikany: Učebnice pro pedagogické pracovníky* (2021, se spolupracovníky).

## Členění knihy

Knihy je dílem kolektivu autorů. Je rozdělena do pěti kapitol. Jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují. Na konci každé kapitoly je uvedeno, o jaké stádium šikany se jedná, jsou zde sepsané omyly, kterých se můžeme dopustit, dále v publikaci najdeme náměty k promyšlení, experiment a shrnutí dané kapitoly. V knize také najdeme náměty pro práci ve skupině. Na konci knihy se nachází terminologický a výkladový slovníček.

### 5.1 Kapitola 1. Střep

V první kapitole jsme se seznámili s dívkou. Jmenovala se Jana Dvořáková, za svobodna Slepíčková, v září roku 1998 nastoupila do nové sídlištní školy ve velkoměstě, kam se přestěhovala s rodiči. Bohužel její začátky v nové škole nebyly ty nejlepší. Noví spolužáci ji mezi sebe nepřijali a jak sama Jana vypráví, zakrátko si od svých spolužáků vydobyla pro všechny přezdívku či nadávku „*Socka*“.

Oběť se setkávala s dennodenními nadávkami ze strany agresorů, ke kterým tak trochu přispěla svou nevědomostí i třídní učitelka, která na třídní besídce rozdala žákům jako dárek pero. Bohužel, na novou žákyni (oběť) pero nezbylo. Dokážeme si představit, jak dané oběti v této situaci mohlo být?

#### Teorie šikany

Dostáváme se již do prvního stádia šikany, které můžeme označit jako zrod ostrakismu. Jak se v knize uvádí: *Šikanovaný jedinec je pozvolna vyčleňován z kolektivu, tedy ostrakizován.*

*K ostrakizovanému jedinci směřují různé narážky či nadávky, které lze někdy interpretovat jako neškodné legrácky. Samotné oběti často ani nepřijde, že by se měla začít bránit či hledat pomoc. (Zvírotsky, Bendl, Richterová, 2021, s. 20)*

### **Nejčastější omyl**

Nejčastějším omylem je, že někdy počínající šikaně nechtěně napomůže i sám učitel, a to nějakým nevhodným výrokem či označením šikanovaného žáka nevhodnou přezdívkou.

### **Náměty k promyšlení**

Autoři rozlišují čtyři stupně agrese – první se vnějškově téměř neprojevuje a probíhá pouze v myšlenkách, druhý se projevuje verbálně, třetí destrukční aktivitou namířenou proti neživým objektům a čtvrtý fyzickým útokem na lidi nebo zvířata. Agrese se u člověka může projevit například i zcela nepozorovaně. Za pováženou stojí také to, v jakých běžných lidských aktivitách se může projevovat agrese, aniž by to bylo sociálním okolím postřehnuto.

Šikana je v první kapitole shrnuta tak, že převážně spočívá v mírnějších verbálních útocích, kterým může být neoblíbený jedinec u spolužáků vystaven. Může mít podobu přehlížení nebo dokonce i vyčlenění jedince z kolektivu. Dospělým osobám mohou často uniknout pozornosti, protože se převážně jedná o drobné legrácky a schválnosti. Jak kolektiv autorů ve shrnutí uvádějí: *Pro vznik šikany nemusí být vytvořeny žádné mimořádné podmínky, stačí pouze podcenit budování dobrých vztahů v kolektivu. (s. 24)*

## **5.2 Kapitola 2. Úder**

Ve druhé kapitole dochází k postupnému stupňování šikany. Jana se setkávala s tím, že slovo *socka* už používali všichni její spolužáci. Dodnes si vybavuje, jak ji jeden kluk, který se jí mimochodem líbil, zatahal za vlasy a pak se chechtal: *Honem, kde je umyvadlo, šáhnul jsem socce na vlasy a mám úplně mastnou ruku, pomoc!* (s. 26) Jak Jana v knize uvádí, bylo to pro ni horší, než kdyby ji vlepil facku. Takovýchto traumatizujících zážitků, kterými si oběť musela projít, byla spousta. Za zmínku tu stojí napsat jednu nástrahu, kterou aktéři oběti připravili. Jedna její spolužačka, která měla přezdívku Barbie, Janě oznámila, že na ni „pod časákem“ čeká nějaký kluk. Když Jana dorazila na dané místo, uviděla štafle, na nich stáli dva kluci, kteří na oběť vylili vodu. Bohužel tato nástraha, která hlavně pobavila útočníky,

měla ještě dohru při hodině zeměpisu, kdy se o oběti spolužáci bavili. Učitel se na žáky rozzlobil a potrestal celou třídu přísným zkoušením. Druhý den na lavici našla Jana vzkaz, ve kterém stálo: *Ty socko plesnivá, právě jsme kvůli tobě dostali všichni vynadáno. Ty tři koule ze zemáku ti ještě spočítáme, budeš platit, slepice pitomá!* (s. 28)

Byly to výhrůžky od Janiných spolužáků, kterých se oběť dočkala druhý den ve škole, i když to nebyla její vina.

### **Teorie**

Druhé stádium šikany je vlastně charakterizováno nástupem fyzického násilí, které může přejít až k psychickému násilí. V knize je položena zajímavá otázka: *Proč se do násilí na oběti (zpočátku pouze pasivně) zapojují i tzv. hodní žáci?* (s. 29) Je to snad z toho důvodu, že se hodní žáci obávají šikany páchané na nich? Tato otázka nebyla bohužel plně zodpovězena.

### **Nejčastější omyly**

Chyb, kterých se při rozvoji počáteční šikany často dopouštějí dospělí, může být mnoho. U učitelů se může jednat o neochotu či dokonce neschopnost vnímat morální stránku věci. Jedná se především o to, že se v dnešní době hlavně třídní učitelé nezajímají o problémy ve své třídě. Poté se nesmíme divit, že dochází k přehlédnutí počátečních náznaků šikany ve své třídě.

### **Náměty k promyšlení**

Co bychom mohli zařadit mezi spouštěcí mechanismy agresivního chování v dětském kolektivu? Dalším námětem může být například: Kterým z těchto faktorů lze účinně předcházet a jak?

Celou druhou kapitolu shrnuli autoři publikace velmi výstižně: *Dochází k postupnému narůstání agresivního a manipulativního chování některých členů kolektivu – agresori ale zatím své útoky příliš systematicky nekoordinují, i když už je plánují a vymýšlejí dopředu, zpravidla za účelem pobavení ostatních.* (s. 32)

### 5.3 Kapitola 3. Jádro

Blížíme se pomalu ke konci školního roku, ve kterém oběť Jana popisuje, že ji nastávají krušné časy. Třída měla před odpoledním vyučováním hodinovou přestávku. Čekalo ji odpolední vyučování a dvouhodinová výuka výtvarné výchovy. Když Jana přišla do třídy, cítila ve třídě určité napětí, jako by se mělo něco mimořádně odehrát. Otevřela batoh, který byl naplněn psími výkaly. Než se stačila z této situace vzpamatovat, strhnul se poprask: *Podívejte, co nosí ta socka k svačině! Ty máš ale hodnou maminku, že ti dává takový dobrůtky! Asi ji chybí venkovský hnojiště, tak si musí nosit trochu v tašce!* (s. 34) Když po vyučování procházela školním dvorem, byla zatáhnuta do křoví, kde ji agresorka Barbie nafackovala a výhrůzkou, zda o tom dnešku někde poví, že ji zabijí. Po takové výhrůžce není divu, že se oběť zhroutila.

#### Teorie

První tři stádia bývají označována jako šikana počáteční (což nemusí být vhodný termín, protože může docházet k nezávažnosti a snadné nepravdivosti problému), ale řešení je možné pomocí relativně běžných prostředků, které škola má k dispozici.

#### Nejčastější omyly

Žáci se raději svěří svým prarodičům, u kterých mají jistotu, že najdou vyslyšení než u svých rodičů, popřípadě třídních učitelů. Důvodem je to, že se od rodičů mohou např. dozvědět, že to nic není, že si tím každý projde apod.

#### Náměty k promyšlení

Zkusme se co nejvíce zamyslet nad možnými důvody, proč svědkové oběti nepomohou anebo nepřivolají pomoc.

O třetím stádiu šikany hovoří autoři jako o klíčovém momentu, což dokládá tento velmi stručně definovaný výrok: *V jeho průběhu se utváří tzv. tvrdé jádro hlavních agresorů a jejich útoky se stávají systematickými a promyšlenými.* (s. 38)



## 5.4 Kapitola 4. Norma

Prázdniny skončily a Jana se stala žákyní 8. ročníku. Zpočátku se nic vážnějšího nedělo, jako tomu bylo v předchozích kapitolách. Sem tam se objevily posměšky a nějaké nadávky. V této kapitole se dozvídáme, že si jednoho dne na oběť počkala na chodbě výchovná poradkyně. Výchovná poradkyně se Jany zeptala, co je pravdy na tom, že ji spolužáci šikanují. Oběť vše před výchovnou poradkyní popřela. Není divu, že Jana vše popřela, protože ji Barbie ve třetím stádiu hrozila, že ji v případě prozrazení zabijí.

### Teorie

Jak je uvedeno v knize: *Čtvrté stádium šikany je charakteristické značným nárůstem tlaku na konformitu, skupinu ovládá strach, agresori diktují všem své pojetí norem.* (s. 42) Oběť nemá možnost sama situaci řešit, a proto rezignuje a podvolí se.

### Nejčastější omyly

*Velmi často se setkáváme s chybami, jako je např. konfrontace oběti a agresora, s pokusy řešit podezření na šikanu na rovinu se všemi členy kolektivu, snahami agresora s obětí usmířit apod.* (s. 43)

### Náměty k promyšlení

Jaké další chyby a nedostatky při odhalování a řešení školní šikany připadají v úvahu? Proč k nim dochází a jaké mohou být jejich důsledky pro oběť, agresory a další aktéry šikany?

Shrnutí čtvrtého stádia šikany můžeme zahrnout k šikaně pokročilé, kterou nelze již řešit běžnými prostředky a musí se vyžádat profesionální intervence. Skupina přijímá normy dotyčných agresorů a ztotožňuje se s nimi, alternativní identita a „hra podle nových pravidel“ umožňuje většině se účastnit brutálního násilí na oběti. Jak autoři uvádějí: *Oběť nezřídká přijímá svou roli a zcela se agresorům podvoluje.* (s. 45)

## 5.5 Kapitola 5. Dokonáno!

Pátá kapitola popisuje poslední fázi šikany a zároveň i nesmírné utrpení Jany. Případalo jí to celé jako nějaká hra. Uvěřila tomu, že je něco míň než ostatní, je hnusná, bezcenná socka,

kteřá všem jen škodí a otravuje vzduch. Všem ve třídě musela oběť vykat, byla pod dohledem agresorů, zda toto vykání plní.

Byl poslední týden školy a ve škole panoval neuvěřitelný zmatek. Škola chystala rekonstrukci a žáci byli často ve třídě sami, bez učitele. Žáci měli práci, a to čistit lavice. Oběť se snažila ze své lavice smýt zkrácenou verzi svého příjmení, kterou ji tam spolužáci napsali fixou, a tak ji nějakou dobu unikalo, co se ve třídě děje. Mezitím co oběť čistila svou lavici, spolužáci vytvořili z lavic improvizované podium, na kterém byla řada židlí. Ve středu podia byla připravená kulatá stolička od klavíru. Je jasné, že tato stolička byla přichystaná pro Janu, oběť šikany. Žáci si vytvořili fiktivní soudní proces. Hlavní slovo si vzala Barbie, jejíž pravé jméno byla Petra. Byla oblečená v červeném županu, vedle ní další čtyři děti v tmavých županech.

Soudní proces právě začal: *Soudci se chvíli šeptem bavili mezi sebou. Najednou všechno ztichlo a Petra začala dramatickým hlasem deklamovat rozsudek. Myslela jsem, že se mi rozskočí hlava, zdálo se to nekonečné. Na závěr konstatovala: Odsuzuje se k trestu smrti popravením. (s. 47)* Trestem smrti se mělo stát vyhození oběti z okna. Naštěstí k tomu nedošlo, protože zvonění ukončilo vyučovací hodinu.

Celá tato situace musela být pro oběť psychicky náročná, velmi těžké bylo zejména tuto situaci ustát. Položme si otázku, jak je možné, že pedagog nebyl po celou hodinu přítomen ve třídě, čímž vlastně nahrál do karet agresorům? Ano, je pravda, že třídní učitelka zřejmě o probíhající šikaně ve třídě nevěděla. Někteří pedagogové také řešit šikanu nechtějí, proto se mohou oběti dostat do velmi podobné situace jako Jana.

## **Teorie**

Popíšeme-li páté stádium, můžeme ho označit jako totalitu či dokonalou šikanu. Jak uvádí autoři: *Agresor či agresori v něm skupinu již zcela ovládli, všichni přijali jejich pravidla a nikdo se jim nedokáže vzepřít. (s. 50)* U takovéto šikany je po odhalení zapotřebí, aby zasáhl zkušený psycholog či pedagog, který je profesionálně připraven pokročilou šikanu řešit, ovládá práci se skupinou a vhodně provede krizovou intervenci.

## Nejčastější omyly

Jednorázový trest pro agresora či agresory zpravidla nic neřeší. V některých školách převládá i nadále názor, že když je uložen agresorům trest, vše tím skončí. V realu tomu tak není, musí se nadále se skupinou pracovat, aby byl vidět celkový efekt práce.

## Náměty k promyšlení

Společně se zamysleme nad co nejvíce možných důsledků neřešené či špatně řešené šikany pro jednotlivé aktéry. Uveďme konkrétní příklad možných krátkodobých nebo dlouhodobých následků pro různé osoby, které figurují v Janině příběhu.

Shrneme-li páté stádium šikany, můžeme vidět, že agresori diktují celé skupině pravidla. Rozdělují členy skupiny na nadlidi a podlidi. Jak autoři v knize uvádí: *Obětem nejsou přiznávána žádná práva, jejichž zneužívání a ponižování často nezná hranice. Agresori často neprožívají žádné pocity viny. Samotné oběti jsou zpravidla dlouhodobou šikanou natolik zlomené, že svou roli přijímají bez sebemenších známek odporu. (s. 54)*

## 5.6 Závěr

Agresori si vždy dokáží najít snadnou oběť, jejichž motivem bude vykonat něco velkého, záměrného a opakovaného. Sám jsem si něčím prošel na základní škole, dále na střední škole (mohu být rád, že situace nevygradovala jako u popsané oběti v publikaci). Proto se ve své práci snažím ochraňovat slabší žáky, jimž hrozí, že by se mohli stát obětí šikany. Mohu s klidem napsat, že jsem se se šikanou během své dlouholeté pedagogické praxe nesetkal. Pokud bych se s ní setkal, jsem vděčný, že mi právě tato kniha poskytla potřebné informace. Díky ní vím, jak šikanu rozpoznat, jak v dané situaci správně reagovat. Velmi oceňuji zejména podrobné náměty pro práci ve skupině, třeba v rámci třídnických hodin.

## 6 Profesiografický rozbor učitele praktického vyučování

Profesiogram je: *Odborný popis práce a rozbor povolání a z něho vycházející popis nároků profese na organismus, psychiku a celou osobnost člověka. Může být vydatnou pomůckou pro pedagogické pracovníky.*<sup>2</sup>

Učitel praktického vyučování na střední odborné škole, se má vzdělávat, jak po stránce pedagogické, tak i po stránce odborné. Měl by získávat další dovednosti, postoje a poznatky ke svému oboru, který vystudoval a ve kterém získal i dlouhodobou praxi. Mohu uvést například: učitel praktického vyučování v oboru číšník – ovládá svůj obor, má široký přehled o nových trendech, metodách obsluhy a neustále se vzdělává ve svém oboru. Z jeho profese, ze které bude předávat žákům dovednosti, by měl ovládat nejen zručnosti barmana, baristy, metody obsluhy číšníka, ale také alespoň základy someliérství a jiných dovedností. Nakonec by měl rozumět i moderním gastronomickým trendům a mít o nich široký přehled. Učitel praktického vyučování může předávat své zkušenosti, dovednosti, pokud splňuje kvalifikační požadavky dle zákona o pedagogických pracovnících.

### Kvalifikační požadavky dle zákona o pedagogických pracovnících

*Pedagogickým pracovníkem je ten, kdo koná přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou speciálně-pedagogickou nebo přímou pedagogicko-psychologickou činnost přímým působením na vzdělávaného, kterým uskutečňuje výchovu a vzdělávání na základě zvláštního právního předpisu (dále jen „přímá pedagogická činnost“); je zaměstnancem právnické osoby, která vykonává činnost školy, nebo zaměstnancem státu, nebo ředitelem školy, není-li k právnické osobě vykonávající činnost školy v pracovněprávním vztahu nebo není-li zaměstnancem státu. Pedagogickým pracovníkem je též zaměstnanec, který vykonává přímou pedagogickou činnost v zařízeních sociálních služeb.*<sup>3</sup>

---

<sup>2</sup> Slovník cizích slov: ABZ. Slovník cizích slov [online]. b. r. [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/profesiogramy-v-praxi>

<sup>3</sup> Zákon o pedagogických pracovnících: Zákon o pedagogických pracovnících [online]. Česká republika: MŠMT, 2004 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/38850/>

Pedagogickým pracovníkem může být ten, kdo splňuje předpoklady podle § 3 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů:

- a) je plně způsobilý k právním úkonům,
- b) má odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonává,
- c) je bezúhonný,
- d) je zdravotně způsobilý,
- e) prokázal znalost českého jazyka, není-li dále stanoveno jinak.<sup>4</sup>

Učitel praktického vyučování získává odbornou kvalifikaci dle § 9, podle odstavce 3:

- a) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu studijního oboru, který odpovídá charakteru praktického vyučování, a
  1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů střední školy nebo druhého stupně základní školy,
  2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů střední školy nebo druhého stupně základní školy, nebo,
  3. studiem pedagogiky podle § 22 (dále jen „studium pedagogiky“),
- b) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání, který odpovídá charakteru praktického vyučování, a
  1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů střední školy nebo druhého stupně základní školy,
  2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů střední školy nebo druhého stupně základní školy, nebo,
  3. studiem pedagogiky, nebo
- c) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání, který odpovídá charakteru vyučovaného předmětu, a
  1. vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů střední školy nebo druhého stupně základní školy,
  2. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů střední školy nebo druhého stupně základní školy, nebo

---

<sup>4</sup> Zákon o pedagogických pracovnících: Zákon o pedagogických pracovnících [online]. Česká republika: MŠMT, 2004 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/38850/>

### 3. studiem pedagogiky.<sup>5</sup>

#### **Profesiogram činností učitele praktického vyučování**

Učitel praktického vyučování má plný úvazek, který činí 40 hodin za týden. Mezi pracovní činnosti, které učitel praktického vyučování vykonává, patří přímá pedagogická činnost, nepřímá pedagogická činnost, organizační činnosti, a v neposlední řadě administrativa. Plným úvazkem je myšleno převážně týden bez prázdnin, svátků, výletů a jiných školních akcí, které jsou pořádány školou.

V dnešní poměrně náročné době, kdy je nedostatek pedagogických pracovníků, je pro mnohé ředitele škol nadlidský úkon sehnat plně kvalifikovaného pedagoga, který bude splňovat nejen odborné znalosti, ale také pedagogické dovednosti. V reálném světě je jen jedna varianta možná a tou jsou odborné dovednosti bez pedagogického vzdělání, o které převážná část nekvalifikovaných pedagogů nejeví zájem, rovněž nejeví zájem o studium na vysokých školách. Proto jim ředitelé škol alespoň dávají možnost na rozmyšlenou, aby si do tří let dodělali pedagogické vzdělání.

#### **Přímá a nepřímá pedagogická činnost**

Podle vyhlášky č. 263/2007 Sb., Pedagogický pracovník vykonává v pracovní době:

- a) přímou pedagogickou činnost
  - b) práce související s přímou pedagogickou činností (tzv. nepřímá pedagogická činnost)
- Pedagogický pracovník vykonává: přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou speciálně pedagogickou nebo pedagogicko-psychologickou činnost.

Vyhláška č. 263/2007 Sb., uvádí příklady činností spadající do kategorie nepřímé pedagogické činnosti:

- *příprava na přímou pedagogickou činnost, plánování, příprava učebních pomůcek*
- *hodnocení písemných, grafických a jiných prací žáků*
- *práce, které vyplývají z organizace vzdělávání a výchovy ve školách a školských zařízeních jako je:*

---

<sup>5</sup>Zákon o pedagogických pracovnících: Zákon o pedagogických pracovnících [online]. Česká republika: MŠMT, 2004 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/38850/>

- *dohled nad dětmi a nezletilými žáky ve škole a při akcích organizovaných školou*
- *spolupráce s ostatními pedagogickými pracovníky, s výchovným poradcem, se školním metodikem prevence, s metodikem informačních a komunikačních technologií*
- *spolupráce se zákonnými zástupci žáků*
- *odborná péče o kabinety, knihovny a dalších řízení sloužící potřebám vzdělávání*
- *výkon prací spojených s funkcí třídního učitele a výchovného poradce*
- *účast na poradách svolaných vedoucím zaměstnancem školy nebo školského zařízení*
- *studium a účast na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků.* <sup>6</sup>

### **Organizační činnosti**

Učitel praktického vyučování zajišťuje a organizuje materiální a další pomůcky pro praktickou výuku. Učitel organizuje exkurze, výlety, besedy a různé přednášky.

### **Administrativa**

Každý učitel praktického vyučování si vede dokumentaci, zaznamenává průběh výuky, hodnocení výuky, absenci žáků a další.

### **Nepracovní činnosti**

Můžeme charakterizovat jako činnosti, které se dějí neplánovaně, nepravidelně jako je konzultace se zákonnými zástupci, kolegy – pedagogy nebo komunikace s žáky nad rámec výchovně vzdělávacího procesu.

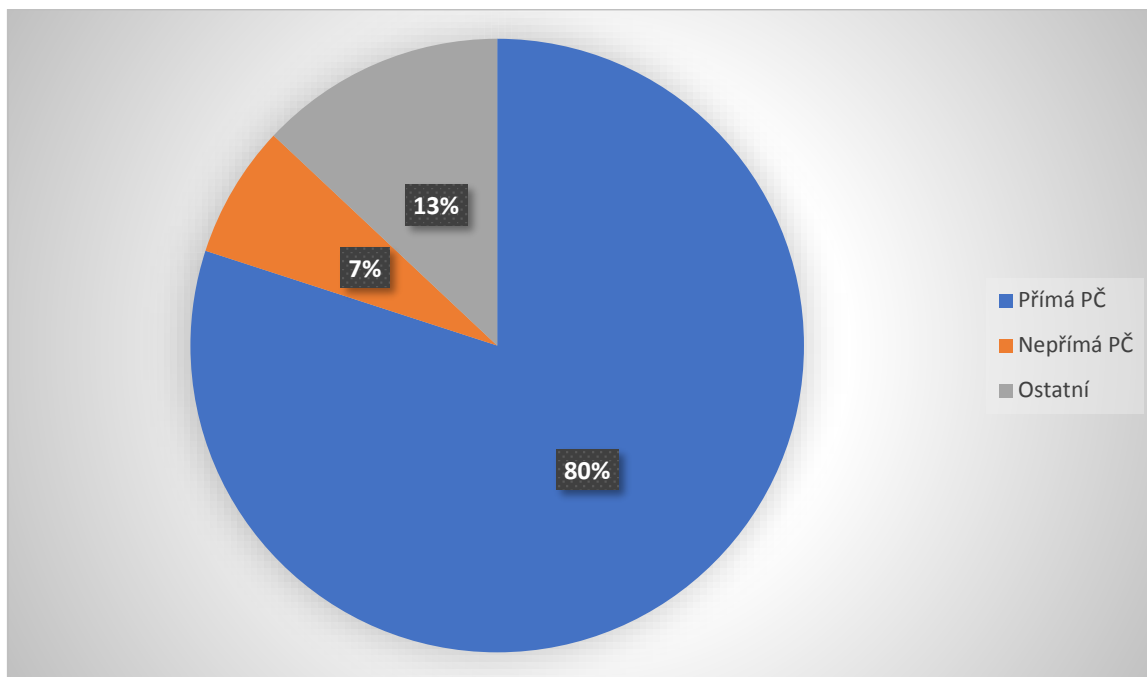
Na základě analýzy mé přímé a nepřímé pedagogické činnosti jsem sestavil dva grafy.

V grafu č. 1 vycházím ze své pedagogické praxe, ve které popisuji, kolik mám procent přímé pedagogické činnosti, kolik mám procent nepřímé pedagogické činnosti a kolik procent mi zabírají ostatní činnosti.

---

<sup>6</sup> Vyhláška č. 263/2007 Sb.: Přímá a nepřímá pedagogická činnost [online]. Česká republika: MŠMT, 2007 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/dokumenty/ostatni-vyhlasaky?highlightWords=vyhl%C3%A1ka+263%2F2007>

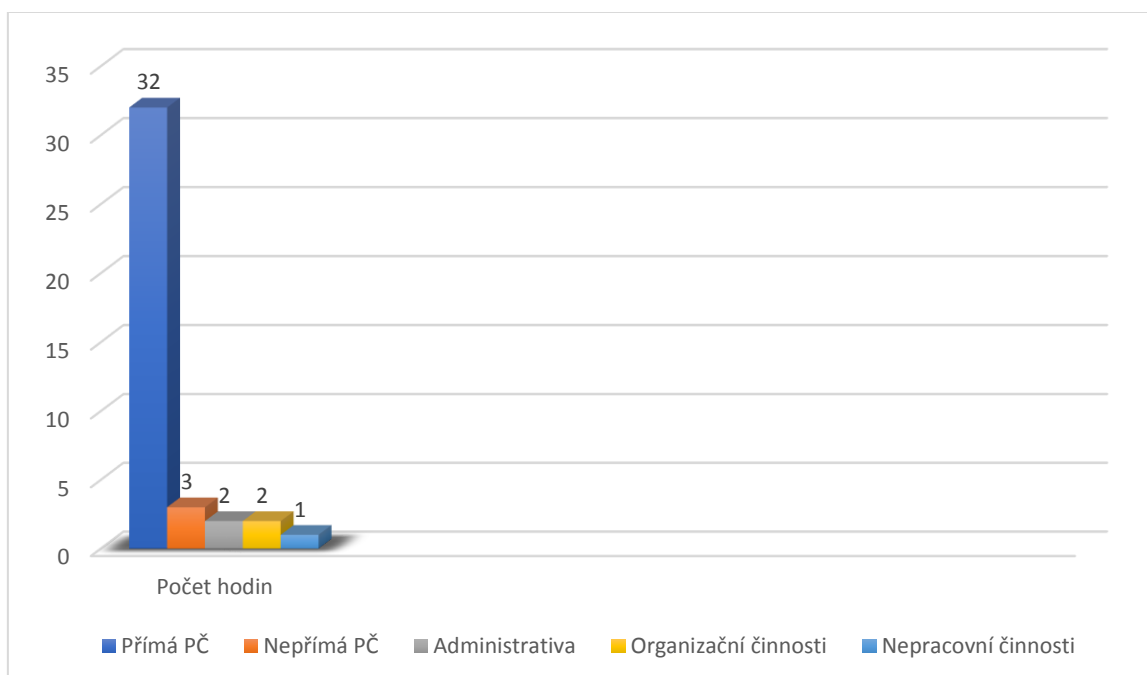
**Graf č. 1 – Poměr přímé, nepřímé a ostatní pedagogické činnosti**



V grafu č. 2 je podrobně vyjádřena má pedagogické činnost, kterou vykonávám na svém pracovišti. Popsal jsem v ní jednotlivé pracovní činnosti, jejíž čísla v grafu určují počet hodin přímé pedagogické činnosti, nepřímé pedagogické, administrativu, organizační činnosti a nepracovní činnosti, které musím jako zaměstnanec splnit za hodinovou dotaci týdně.



**Graf č. 2 – Poměr jednotlivých činností v počtu hodin/týdně**



Oba grafy jsem vytvořil z mé dlouholeté pedagogické praxe, kterou ve školství vykonávám.

### **Předpoklady pro vykonávání pedagogické profese**

Předpoklady pro výkon pedagogické profese můžeme rozdělit do několika kategorií:

#### **Odborná připravenost:**

Začínající učitelé bývají připravení po stránce odborné, ale po pedagogické stránce jsou připravení jen tím, co jim poskytlo studium na vysoké škole. Mnohdy se potýkají s realitou, která je v praxi jiná než teoretická příprava. Z. Kolář uvádí ve slovníku: *Učitel, který po ukončení pregraduálního vzdělání nastupuje do školy a vykonává samostatně veškeré činnosti spojené s rolí učitele. Na základě svých odborných a pedagogicko-psychologických znalostí si postupně vytváří své vlastní pedagogické přesvědčení, pedagogické dovednosti,*

*osobní pojetí vyučování. Může jít i o učitele, který se na učitelskou profesi rekvalifikoval. Potřebuje pomoc zkušenějších učitelů. Existovala instituce „uvádějícího učitele“.*<sup>7</sup>

Kalhous, Obst definují pojem: *Školská praxe očekává, že začínající učitel bude schopen plnit svoje povinnosti ve stejné kvalitě jako jeho starší kolegové.*<sup>8</sup>

Zkušení učitelé zvládají svou odbornost v daném oboru, tak i dovednosti a kompetence získané v průběhu své pedagogické praxe. J. Průcha (ed.) uvádí ve své encyklopedii sedm klíčových kompetencí:

- (1) předmětové (oborově předmětové),*
- (2) didaktické a psychodidaktické,*
- (3) pedagogické (obecně pedagogické),*
- (4) diagnostické a intervenční,*
- (5) sociální, psychosociální a komunikativní,*
- (6) manažerské a normativní,*
- (7) profesně a osobnostně kultivující.*<sup>9</sup>

Kompetence charakterizují zkušeného učitele. Zkušeného učitele poznáme podle toho, zda svou činnost dokáže zorganizovat, zda má předpoklady pro komunikaci s žáky, zda je odborně připravený, zda dokáže diagnostikovat problémy u žáků a zda je schopen reflektovat svou vlastní pedagogickou činnost.

### **Tělesné a duševní schopnosti:**

Dle mého názoru jsou velmi důležité. Učitel by měl být v dobré fyzické i duševní kondici. Učení je velmi fyzicky i duševně náročné, vyžaduje stoprocentní nasazení. S tím souvisí i nutnost pravidelné psychohygieny, která pomáhá předcházet syndromu vyhoření.

Učitel by měl umět odloučit pracovní povinnosti od osobních. Ve svém volnu by se měl více věnovat koníčkům a aktivitám, které ho naplňují a pomáhají odbourat stres.

Průcha ve své knize Přehled pedagogiky pokládá tři otázky:

---

<sup>7</sup> KOLÁŘ, Zdeněk. Výkladový slovník z pedagogiky: 583 vybraných hesel. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3710-2. (s. 157)

<sup>8</sup> KALHOUS, Zdeněk a Otto OBST. Školní didaktika. Vyd. 2. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-571-4. (s. 99)

<sup>9</sup> PRŮCHA, Jan, ed. Pedagogická encyklopedie. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-546-2. (s. 409)

1. *Jaká je psychická zátěž ve výkonu učitelské profese?*
2. *Jaký je zdravotní stav učitelů?*
3. *Jaké jsou sociální a ekonomické podmínky života učitelé?*

Průchovy otázky mne velmi upoutaly, hlavně mě zaujaly odpovědi. Vybral jsem si první otázku (Jaká je psychická zátěž ve výkonu učitelské profese?) a jejich odpověď cituji: *Učitelé, především v základní škole, poukazují často na to, že psychická zátěž v jejich profesi značně vzrůstá. Je to způsobeno zvyšující se nekázní a agresivitou žáků, snižováním autority učitelů ze strany rodičů, atraktivitou médií ve srovnání se školní výukou aj.*<sup>10</sup>

### **Morálně charakterový profil**

V dnešním školství by měl jít učitel příkladem. Měl by mít ve svém okolí a společnosti dobré jméno, umět se zdvořile chovat ke kolegům i žákům, neměl by používat vulgární výrazy, důležitým posláním v dnešní době u žáků je mít přirozenou autoritu.

Umět zachovat čistou hlavu například, když učitel pracuje s žáky, kteří mají poruchu učení nebo individuální potřeby u žáků.

Etický kodex učitele je pouhým návodem, nikoli legislativně právně ošetřen. Etický kodex učitele se skládá z deseti bodů, cituji:

1. *Učitel by měl ve škole vytvořit prostředí, ve kterém se dítě bude cítit bezpečně.*
2. *Učitel přijímá spoluodpovědnost za sebe a svět, v němž žije, a vede k tomu i své žáky.*
3. *Učitel uznává své kolegy a jejich profesní sebepojetí. Svoji výuku průběžně podrobuje reflexi a sdílí zkušenosti s ostatními kolegy.*
4. *Učitel respektuje práva rodičů a zákonných zástupců žáka, vnímá je jako partnery a naslouchá jim.*
5. *Učitel je vnímavý ke kulturním a sociálním rozdílům společenství, v němž působí.*

---

<sup>10</sup> PRŮCHA, Jan. Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru. 3., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-567-7. (s. 143)

6. *Učitel kontinuálně usiluje o rozvoj své profesní odbornosti v souladu s nejnovějšími vědeckými poznatky.*
7. *Učitel připravuje děti na život ve stále se měnícím světě a soustavně zvyšuje jejich digitální kompetence.*
8. *Učitel pracuje udržitelně, a to s ohledem na své vlastní síly i životní prostředí.*
9. *Učitel nezneužívá svého postavení a nevystupuje vůči žákům z pozice moci.*
10. *Učitel propojuje vzdělávání ve škole s volnočasovými zájmy žáka.<sup>11</sup>*

### **Souhrn povinností učitele praktického vyučování**

- vykonávat pedagogickou činnost v souladu se zásadami a cíli vzdělávání
- chránit bezpečí a zdraví dítěte, žáka a studenta a předcházet všem formám rizikového chování ve školách a školských zařízeních
- svým přístupem k výchově a vzdělávání vytvářet pozitivní a bezpečné klima ve školním prostředí a podporovat jeho rozvoj
- chránit a respektovat práva dítěte, žáka nebo studenta
- poskytovat dítěti, žákům a studentům nebo zákonným zástupcům nezletilých dětí nebo žáka informace spojené s výchovou a vzděláváním
- zachovávat mlčenlivost a chránit před zneužitím osobní údaje, informace o zdravotním stavu dětí, žáků a studentů a výsledky poradenské pomoci školského poradenského zařízení a školního poradenského pracoviště, s nimiž přišel učitel praktického vyučování do styku

### **Pracoviště praktického vyučování**

Spadá sem takové pracoviště, na kterém probíhá praktické vyučování žáků, ve kterém střední odborné učiliště zajišťuje vyučování a výchovu svých žáků. Pracoviště praktického vyučování jsou přizpůsobena dle daného studijního oboru.

---

<sup>11</sup> Desatero českého učitele.: Projděte si nový kodex, jak má učitel jednat. [online]. Česká republika: Seznamzpravy.cz, 2022 [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-desatero-ceskeho-ucitele-projdete-si-novy-kodex-220951>

Z. Kolář ve svém slovníku charakterizuje pojem praktické vyučování takto: *Součástí vyučování orientované především na vytváření praktických dovedností, pracovních postupů; jako doplněk ovládnutí teorie; organická součást odborného vzdělávání na středních odborných školách, a zejména na učilištích připravujících pro dělnická povolání.*<sup>12</sup>

### **Podmínky pro výkon profese učitele praktického vyučování**

Vhodné podmínky pro výkon profese učitele praktického vyučování, jsou velmi důležitým aspektem pro kvalitní výuku. Důležité jsou hlavně z hlediska předávání znalostí, vědomostí, dovedností, postojů a hodnot studentům příslušného oboru.

### **Podmínky technické**

Mezi technické podmínky patří vhodné a moderní vybavení učeben (např. dílen, cvičné kuchyně apod.) pro praktickou výuku je stěžejní jak pro práci učitele praktického vyučování, tak i pro samotné žáky. Důležitým krokem je seznámit žáky s obsluhou technického vybavení a poučením o bezpečném používání veškerého zařízení, vybavení a nástrojů v učebnách nebo v dílnách. Domnívám se, že nejvíce záleží na tom, jakou vhodnou výukovou metodu zvolíme, jak budeme plánovat výuku a jak správně stanovíme cíle výuky.

### **Podmínky ekonomické**

Škola by měla mít pro učitele praktického vyučování dostatek finančních prostředků, aby mohla vybavit odbornou učebnu či dílnu, ve které by probíhala kvalitní výuka.

Učitel praktického vyučování dohlíží také na to, aby se zbytečně neplýtvalo materiálem a pomůckami při praktické výuce.

Výuku plánuje systematicky a v časové návaznosti na výuku teoretickou. U ekonomických podmínek můžeme říci, že mají úzkou návaznost s podmínkami technickými.

---

<sup>12</sup> KOLÁŘ, Zdeněk. Výkladový slovník z pedagogiky: 583 vybraných hesel. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3710-2. (s. 172)

## **Podmínky sociálně psychologické**

Dle mého názoru se jedná o jednu z nejdůležitějších podmínek, mezi které patří spolupráce a podpora pedagogického sboru. Dokázat vycházet s kolegy na pracovišti, a s žáky ve třídě, tím vytvořit to správné sociální klima v celkovém prostředí školy. Podle mého názoru je důležité klima ve výchovně vzdělávacím procesu, a to je velmi důležité pro práci učitele praktického vyučování.

Jak uvádí Dvořáková v knize Základní učebnice pedagogiky, i v dnešní době ovlivňuje Komenský dnešní učitele. Cituji: *Rozdíly mezi lidmi jsou podle něho jen v kvalitě této výbavy, žádné jiné. Protože se všichni narodili, aby se stali lidmi, mají se vzdělávat všichni bez ohledu na sociální postavení, národnost, majetek, pohlaví, nadání.*<sup>13</sup>

## **Závěr**

Vypracováním tohoto tématu jsem se snažil uvést kritéria pro rozbor pracovní činnosti jednotlivce a konkrétní metody potřebné pro získání potřebných údajů o dané profesi.

---

<sup>13</sup> DVOŘÁKOVÁ, Markéta. Základní učebnice pedagogiky. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5039-2. (s. 181)

## **7 Případová studie školy či školského zařízení**

Albrechtova střední škola v Českém Těšíně

Název: Albrechtova střední škola, Český Těšín, příspěvková organizace

Adresa: Tyršova 611/2, 737 01 Český Těšín

Ředitel: Mgr. Pavel Cieslar

IČ: 00577235

REDIZO: 600171213

IZO (SŠ): 130001341

Odloučená pracoviště školy:

- Frýdecká 37/819, 737 01 Český Těšín
- Hlavní třída 1/2061, 737 01 Český Těšín
- Cihelní 2950, 737 01 Český Těšín

Zřizovatel: Moravskoslezský kraj, 28. října 117/2771, 702 18 Ostrava

Pro své portfolio jsem si vybral případovou studii Albrechtovy střední školy v Českém Těšíně, kterou jsem před jednadvaceti lety sám navštěvoval a na které jsem jako vysokoškolský student absolvoval ve druhém a třetím ročníku pedagogickou praxi.

### **Úvod**

Do své případové studie školy jsem si vybral Albrechtovou střední školu. Budu tedy čerpat informace ze školních dokumentů, jako je výroční zpráva, školní řád, profil absolventa, klima školy a učitelského sboru, vztah mezi rodinou a školou. Jako další část jsem zvolil průběh odborné praxe ve školní jídelně, jež je součástí školy v Tyršově ulici, která je hlavní budovou Albrechtovy střední školy. Žáci 1. ročníků oboru hotelnictví a turismus, kuchař – číšník v jídelně vykonávají svou odbornou praxi pod dozorem učitele odborného výcviku a praktického vyučování. Školní jídelna slouží rovněž jako výukové pracoviště, kde si žáci v rámci výuky mohou vyzkoušet práci číšníka. Obsluhují nejen pedagogický sbor, ale i cizí

strávníky, kteří navštěvují školní jídelnu. Každé toto zaměření působí na svém pracovišti. Já se zaměřím především na obor číšník a pokusím se popsat, jakým způsobem probíhá praxe na této škole.

## **O škole**

Kořeny školy sahají do 19. století, kdy v roce 1875 škola začala fungovat pod názvem Živnostenská škola.

V roce 1953 rozšířila škola svou působnost na druhou budovu, kde vzniklo pracoviště Frýdecká 37. Budova v ulici Frýdecká 37 působila do roku 2013 jako samostatná škola pod různými názvy jako např. Závodní učňovská škola (r. 1953), Učňovská škola (r. 1957), Střední odborné učiliště (r. 1979), Střední odborné učiliště společného stravování (r. 1982), Střední odborné učiliště Frýdecká 32 (vedlejší budova – r. 1990), Střední odborné učiliště obchodního podnikání (r. 1991), Integrovaná střední škola obchodního podnikání (r. 1994), Střední škola hotelová a obchodně podnikatelská (r. 2006). Poslední název před sloučením se zemědělskou střední školou zněl Střední škola hotelová, obchodní a polygrafická (r. 2011, zkratka názvu školy byla SŠ HOP).

Od 1. 7. 2013 se školy Střední zemědělská a Střední škola hotelová, obchodní a polygrafická sloučily do jedné střední školy pod přechodný název Střední odborná škola.

Od 1. 1. 2014 byl škole ustanoven čestný název od MŠMT ČR podle Albrechta, knížete těšínského, který v letech 1872–1875 přispěl ke vzniku odborných škol na Těšínsku.

Škola letos slaví 10 let od sloučení dvou středních škol.

## **Studijní obory (tříleté obory s výučním listem)**

- **Aranžér – Designér v reklamě 66-52-H/01**

Profil absolventa:

Absolvent tohoto oboru je schopen po získání odborné praxe provádět náročné aranžérské práce, tyto samostatně navrhovat, řídit, zhotovovat prostorové poutače. Uplatní se při tvorbě propagačních prostředků, práci s písmem, realizaci propagačních akcí, aranžování výstav,



interiérů prodejen a provozoven služeb. Najde uplatnění také v reklamních firmách a agenturách, jako návrhář-designér, grafik, projektant reklamy.

- **Cukrář 29-54-H/01**

Profil absolventa:

Absolvent školního vzdělávacího programu cukrář ovládá výrobu standardního sortimentu cukrářských výrobků včetně jejich dekorování a činností spojené s nabídkou a odbytem cukrářských výrobků. Uplatní se při výkonu povolání ve funkci zaměstnance – cukrář. Po nezbytné praxi v oboru je připraven i na soukromé podnikání.

- **Kuchař – číšník 65-51-H/01**

Profil absolventa:

Absolvent se uplatní jako kuchař v nejrůznějších zařízeních, jako jsou restaurace, hotely nebo hospody. Své vyučení může uplatnit jako kuchař v mateřské či základní škole, nebo dokonce na velké zaoceánské lodi, po dlouholeté praxi se absolvent může stát také provozním, šéfkuchařem nebo se zaměřit na zážitkovou kuchyni. V profesi číšníka se absolvent uplatní jako barista, vrchní číšník, ale i v soukromém podnikání.

- **Pekař 29-53-H/01**

Profil absolventa:

Uplatní se jako pekař v různých společnostech a firmách. *At' už jde o rodinné pekárny, supermarkety nebo stále populárnější tradiční pekařství.*<sup>14</sup>

- **Sladovník – pivovarník 29-51-H/01**

Profil absolventa:

Uplatní se především jako sládek-pivovarník v pivovarech po celé České republice i v zahraničí. Zvládne vařit pivo pro tisíce lidí. Uplatní se v pivovaru Radegast či Ostravar.

- **Jezdec a chovatel koní 41-53-H/02**

Profil absolventa:

Uplatnění najde v některé ze stájí v okolí i v zahraničí, v níž se bude starat o koně jako chovatel nebo ošetřovatel, trénovat koně jako pracovní jezdec.

---

<sup>14</sup> Albrechtova střední škola. Albrechtova střední škola [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.albrechtovastredni.cz/pro-uchazece/obory/hotelove-a-gastro-obory/pekar/>

- **Řezník – uzenář 29-56-H/01**

Profil absolventa:

Uplatnění najde v tradičních řeznictvích, v potravinářských podnicích, na jatkách, ve vlastním řeznictví.

- **Tiskař na polygrafických strojích 34-52-H/01**

Profil absolventa:

Absolvent se uplatní v tiskárnách a reklamních agenturách při obsluze tiskových strojů a zařízení, při přípravě a zhotovení tiskových forem. *Je schopný samostatně a kompletně produkovat tištěné materiály. Najde uplatnění také při údržbě polygrafických strojů a nástrojů.*<sup>15</sup>

## **Studijní obory s maturitou**

- **Hotelnictví a turismus 65-42-M/01**

Profil absolventa:

Absolventi studia mohou pracovat v hotelích, restauracích, cestovních kancelářích i dalších službách. *Najdou uplatnění ve středních technickohospodářských funkcích ve stravovacích, ubytovacích, informačních i dalších službách cestovního ruchu.*<sup>16</sup> Jsou schopni používat cizí jazyk jako prostředek profesní komunikace.

- **Ekologie a životní prostředí 16-01-M/01**

Profil absolventa:

Absolventi studia mají mnohostranné možnosti uplatnění ve veřejné správě v oblasti životního prostředí, lesnictví a zemědělství, v oblasti ekologického poradenství a vzdělávání, ale také v laboratořích a institucích, které monitorují a provádějí kontrolu složek životního prostředí, v podnicích zabývajících se rekultivacemi, péčí o zeleň,

---

<sup>15</sup> Albrechtova střední škola. Albrechtova střední škola [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.albrechtovastredni.cz/pro-uchazece/obory/polygraficke-obory/tiskar-na-polygrafickych-strojich/>

<sup>16</sup> Albrechtova střední škola. Albrechtova střední škola [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.albrechtovastredni.cz/pro-uchazece/obory/hotelove-a-gastro-obory/hotelnictvi/>

hydrogeologickým průzkumem, nakládáním s odpady, při ochraně ovzduší. Mohou vykonávat funkci ekologa, hydrologa, meteorologa.

- **Agropodnikání 41-41-M/01**

Profil absolventa:

Absolventi najdou uplatnění ve sféře služeb, zpracovatelském průmyslu i v soukromé sféře.

- **Polygrafie 34-41-M/01**

Profil absolventa:

V praxi se uplatní v tiskárnách na odděleních příjmu zakázek a přípravy výroby, jako produkční v reklamních agenturách, techničtí redaktoři v nakladatelstvích a vydavatelstvích. Disponují vědomostmi a dovednostmi pro pozici obchodního zástupce, vedoucího zásobování, dispečera nebo vedoucího výroby v tiskárně. Najdou uplatnění v oblasti marketingu, odbytu a kontaktu se zákazníky při získávání zakázek.

- **Podnikání 64-41-L/51 (denní, dálkové nástavbové studium)**

Profil absolventa:

Absolvent je připraven vykonávat také ekonomické, provozně-ekonomické, obchodní a administrativní činnosti.

### **Stručná specifikace ŠVP**

Cituji z výroční zprávy z roku 2021/2022: *Albrechtova střední škola vzdělává žáky podle 13 školních vzdělávacích programů (12 v denním studiu a 1 v dálkovém studiu).*

*Po vydání nových rámcových vzdělávacích programů byly vytvořeny nové školní vzdělávací programy pro tříleté obory s výučním listem s platností od 1. 9. 2021 (počínaje 1. ročníkem) a pro čtyřleté obory s maturitou a nástavbové obory s platností od 1. 9. 2022 (počínaje 1. ročníkem).*

*Jsou naplňovány cíle školního vzdělávacího programu – vzdělávání směřuje k rozvoji základních myšlenkových operací žáků, jejich paměti a schopnosti koncentrace, k formování aktivního a tvořivého postoje žáků k problémům a k hledání jejich různých řešení, k adaptabilitě žáků na nové podmínky, k rozvoji aktivního přístupu žáků k pracovnímu životu*

*a profesní kariéře a také k rozvoji tělesných i duševních schopností a dovedností žáků, k rozvoji kreativity žáků, rozvoji volných vlastností žáků, k rozvoji komunikativních schopností žáků a dovednosti potřebných pro hodnotný život.*

*U maturitních oborů je kladen důraz na získání potřebných výsledků vzdělávání ve všeobecných maturitních předmětech (český jazyk, anglický jazyk, matematika), ale také na výsledky vzdělávání v předmětech odborných včetně praktického vyučování.*

*U žáků tříletých oborů s výučním listem je kladen zejména důraz na získání výsledků vzdělávání v odborných předmětech a na odborném výcviku.<sup>17</sup>*

### **Image a klima školy**

Albrechtova střední škola patří na Těšínsku mezi největší odborné střední školy. Je školou multioborovou, která reaguje svou oborovou strukturou na potřeby trhu práce. V současné době nabízí obory s trojím zaměřením: hotelnictví-gastronomie, polygrafie, zemědělství a nástavbové studium podnikání.

Škola měla k 30. 9. 2021 805 žáků v denní a dálkové formě vzdělávání, oborech s maturitou i s výučním listem, celkem 35 tříd.

Škola má dobrou oborovou prostupnost, každý žák, který na školu nastoupí má možnost získat maturitu. Od roku 2003 na škole působí studentský parlament, který tvoří zvolení zástupci tříd a od října roku 2005 působí na škole školská rada.

Klima na škole je podle mého hlediska velmi dobrá. Vztahy mezi učiteli a žáky jsem zpozoroval na výborné úrovni, neboť pedagogičtí pracovníci jsou žákům k dispozici nejen během vyučování, ale také při dohledu o přestávkách. Žáci se mohou na pedagogy obrátit se studijními či soukromými problémy.

Škola na mě působí moderním vzhledem, vybaveností, má vlastní bufet, kde pomáhají žáci gastronomických oborů v rámci odborné praxe. Hlavní budova školy momentálně prochází

---

<sup>17</sup> Albrechtova střední škola. Albrechtova střední škola [online]. Český Těšín, 2022 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: [https://www.albrechtovastredni.cz/wp-content/uploads/2023/01/VZ\\_2021\\_2022\\_-ASS.pdf](https://www.albrechtovastredni.cz/wp-content/uploads/2023/01/VZ_2021_2022_-ASS.pdf) (s. 24)

rekonstrukcí střechy. Po jednadvaceti letech, kdy jsem na této škole odmaturoval, prošla celkovou rekonstrukcí a modernizací.

### **Charakteristika učitelského sboru**

Zaměstnance školy tvoří: *pedagogičtí pracovníci (učitelé teoretického vyučování a učitelé praktického vyučování) a nepedagogičtí pracovníci (administrativní a provozní)*. Počet pedagogických pracovníků činí 88 učitelů v teoretickém vyučování a v praktickém vyučování (vč. asistentů pedagoga), počet provozních a administrativních zaměstnanců je 24. Vedení školy tvoří ředitel a čtyři zástupci – dvě pro teoretické vyučování, jedna pro praktické vyučování a jeden pro ekonomiku a provoz. Celkem má škola 112 zaměstnanců.

Rozšířené vedení školy tvoří dále vedoucí učitelka praktického vyučování a vedoucí technický pracovník. Do grémia školy patří kromě rozšířeného vedení školy také předsedové předmětových komisí (dále jen PK): PK českého jazyka a literatury, PK cizích jazyků (Aj, Nj, Rj), PK společenských a přírodních věd, PK gastronomie, hotelnictví a cestovního ruchu, PK ekonomická, PK polygrafie a aranžování, PK zemědělství, PK asistentů pedagoga a komise třídních učitelů.<sup>18</sup> Jako převážná část škol, tak i Albrechtova střední škola má dva výchovné poradce, metodika prevence, koordinátora ŠVP a koordinátora IT, dále koordinátora EVVO.

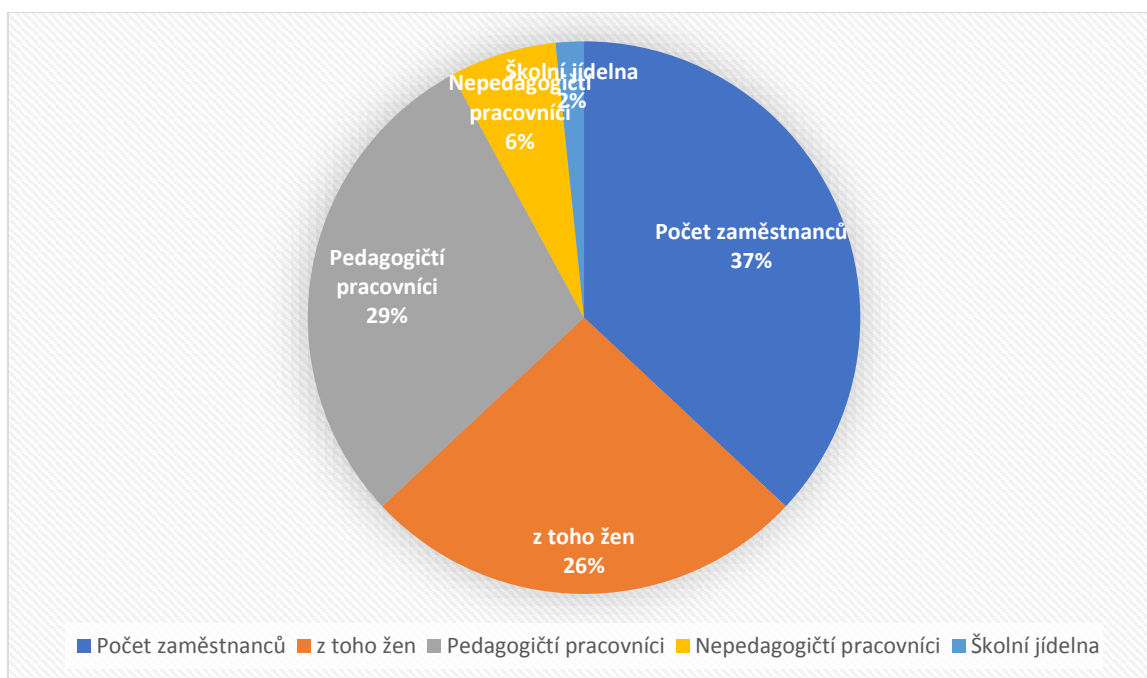
Vypracoval jsem grafy ohledně zaměstnanců školy a pedagogických pracovníků. Všechny grafy jsem vytvořil z tabulek zaměstnanců, jež byly uvedeny ve výroční zprávě Albrechtovy střední školy.<sup>19</sup>

---

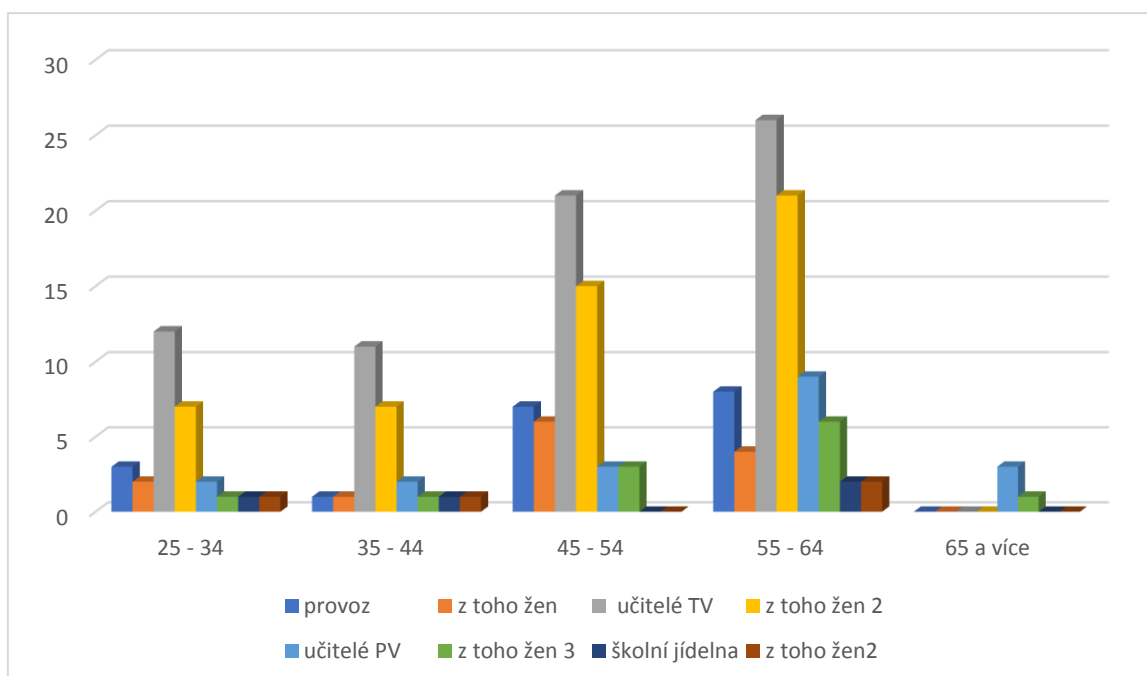
<sup>18</sup> Albrechtova střední škola. Albrechtova střední škola [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: [https://www.albrechtovastredni.cz/wp-content/uploads/2023/01/VZ\\_2021\\_2022\\_-ASS.pdf](https://www.albrechtovastredni.cz/wp-content/uploads/2023/01/VZ_2021_2022_-ASS.pdf) (s. 8–9)

<sup>19</sup> Albrechtova střední škola [online]. Český Těšín, 2022 [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: [https://www.albrechtovastredni.cz/wp-content/uploads/2023/01/VZ\\_2021\\_2022\\_-ASS.pdf](https://www.albrechtovastredni.cz/wp-content/uploads/2023/01/VZ_2021_2022_-ASS.pdf) (s. 16-17)

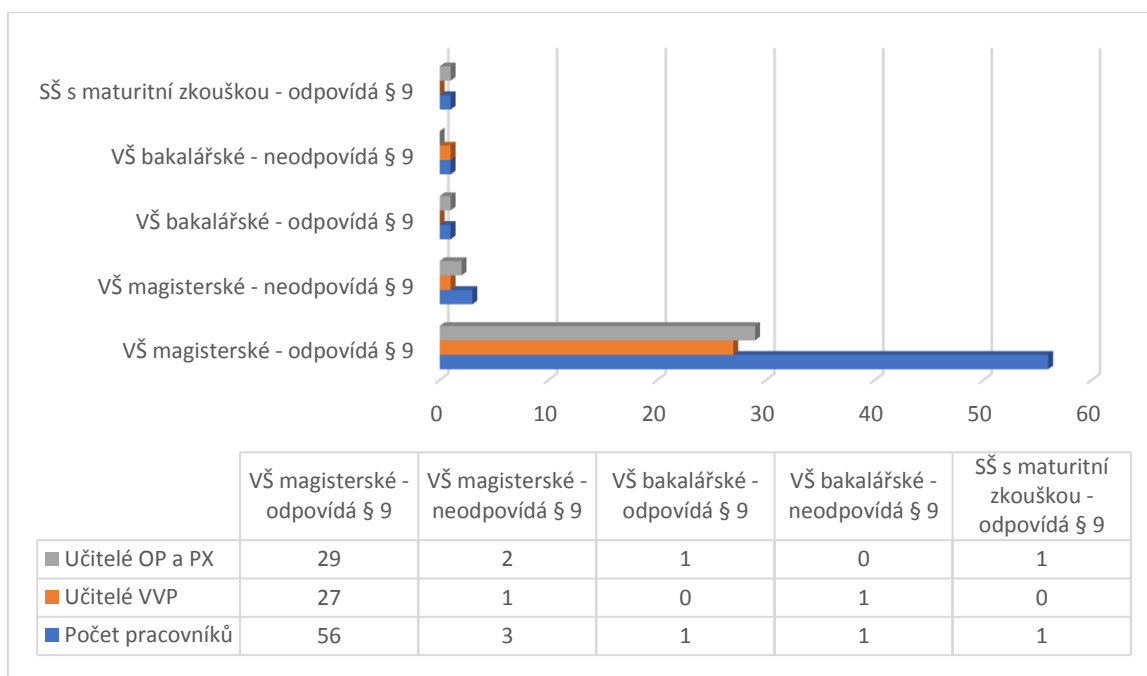
**Graf č. 1 Celkový počet zaměstnanců**



**Graf č. 2 Věková struktura zaměstnanců**



**Graf č. 3 Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků podle zákona č. 563/2004 Sb., v plném znění k 31. 12. 2021 (bez UOV, AP)**



Dodatek k poslednímu grafu č. 3: tři pedagogičtí pracovníci si dodělávají pedagogické vzdělání.

Budu citovat slova pana ředitele ohledně pedagogického sboru: *Náš pedagogický sbor se začíná omlazovat, přibývá mužů. Zároveň začíná narůstat počet žádostí z řad vysokoškolských vzdělaných lidí, kteří ještě donedávna upřednostňovali práci v soukromém sektoru a nyní se ke své profesi – obohaceni o zkušenosti z praxe – vrací. Dnes máme plně kvalifikovaný pedagogický sbor.*<sup>20</sup>

### Školní řád a jeho analýza

Cituji ze školního řádu:

*Školní řád byl zpracován na základě zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, v platném znění, dále jen školský zákon, a*

<sup>20</sup> Albrechtova střední škola. Albrechtova střední škola [online]. Český Těšín, 2021 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: [https://www.albrechtovastredni.cz/wp-content/uploads/2023/01/VZ\\_2021\\_2022\\_-ASS.pdf](https://www.albrechtovastredni.cz/wp-content/uploads/2023/01/VZ_2021_2022_-ASS.pdf) (s. 13)

*zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony, vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, v platném znění, upravuje práva a povinnosti žáků a jejich zákonných zástupců, provoz a režim školy, bezpečnost a ochranu zdraví a pořádku, včetně pravidel ochrany majetku školy. Úkolem školního řádu je vytvořit příznivé podmínky pro teoretické i praktické vyučování a pro využívání vyučovací doby tak, aby si žáci mohli osvojit vědomosti, pracovní dovednosti a vlastnosti stanovené školními vzdělávacími programy pro daný obor vzdělání. Dobrovolným rozhodnutím studovat ve zdejší škole v Českém Těšíně přejímá žák závazek řídit se tímto školním řádem. Od 25. 5. 2018 se škola řídí GDPR (Obecným nařízením o ochraně osobních údajů).<sup>21</sup>*

Školní řád Albrechtovy střední školy se skládá ze dvou kapitol a každá kapitola má podkapitoly. Ve školním řádě můžeme najít:

1. Školní řád: Úvodní ustanovení; Práva a povinnosti žáků a jejich zákonných zástupců; Práva žáků a zákonných zástupců nezletilých žáků; Povinnosti žáků a zákonných zástupců nezletilých žáků; Provoz a vnitřní režim školy; Provoz školy; Docházka do školy a na pracoviště, podmínky pro omlouvání neúčasti žáka ve vyučování a pro uvolňování z vyučování; Chování žáka ve škole, na pracovišti a při činnostech organizovaných školou; Výchovná opatření; Povinnosti služby ve třídě; Organizace praktického vyučování; Bezpečnost a ochrana zdraví, požární ochrana; Povinnosti žáků v BOZP; Akce organizované školou; Tělesná výchova; Bezpečnost žáků při soutěžích a přehlídkách; Zahraniční zájezdy; Podmínky zacházení s majetkem školy ze strany žáků; Závěrečná ustanovení; Zvonění.

2. Klasifikační řád: Zásady klasifikace; Stupně hodnocení a klasifikace; Celkový prospěch žáka; Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci; Klasifikace žáka; Některá opatření k motivaci žáků; Opravné zkoušky, postup do vyššího ročníku, náhradní termíny hodnocení, opakování ročníku; Opravné zkoušky; Postup do vyššího ročníku; Opakování ročníku; Neodevzdání povinných prací; Komisionální zkouška; Hodnocení chování žáka na vysvědčení; Informování zákonných zástupců nezletilých žáků a rodičů zletilých žáků; Závěrečná ustanovení; Postup při navrhování a udělování výchovných opatření k posílení kázně žáků.

---

<sup>21</sup> Albrechtova střední škola. Albrechtova střední škola [online]. Český Těšín, 2021 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: [https://www.albrechtovastredni.cz/wp-content/uploads/2022/10/skolni\\_rad\\_2021\\_.pdf](https://www.albrechtovastredni.cz/wp-content/uploads/2022/10/skolni_rad_2021_.pdf) (s. 5)



Ze školního řádu jsem si vybral jedno téma: Organizace praktického vyučování, které budu citovat:

Odborný výcvik (dále jen OV) cituji:

- a) *OV se uskutečňuje ve škole nebo na pracovištích fyzických nebo právnických osob, které mají oprávnění k činnosti související s daným oborem vzdělání a uzavřely se školou smlouvu o obsahu a rozsahu praktického vyučování a podmínkách jeho konání.*
- b) *OV se vyučuje formou skupinové a individuální výuky.*
- c) *Pravidelnou a povinnou součástí OV jsou cvičení pro žáky, kteří konají OV na smluvních pracovištích a ověřovací zkoušky konané 1x za pololetí.*
- d) *OV vyučuje učitel odborného výcviku (dále jen UOV), na smluvních pracovištích ve spolupráci s instruktory, kteří vedou procvičování dovedností žáků, instruktor vede současně nejvýše šest žáků na směně.*
- e) *Smluvní pracoviště pro odborný výcvik musí vyhovovat všem závazným hygienickým a bezpečnostním požadavkům a schvaluje je pro provoz OV ředitel školy.*
- f) *Žáci nastupují na OV v předepsaném pracovním oblečení s osobními ochrannými a pracovními pomůckami a platným zdravotním průkazem, dostaví-li se žák opakovaně na pracoviště praktického vyučování (dále jen PV) bez pracovního oblečení a pracovních pomůcek a tato skutečnost mu brání v aktivní účasti ve výuce, bude posuzován, jako by se výuky nezúčastnil a vzniklá absence bude brána jako neomluvená.*
- g) *V OV se žáci zdržují jen na místě určeném učitelem odborného výcviku nebo instruktorem, bez jeho vědomí a souhlasu nesmí opustit pracoviště, důsledně dodržují bezpečnostní a hygienické předpisy.*
- h) *Vyučovací jednotkou v OV je vyučovací den.*
- i) *Vyučovací hodina v OV trvá 60 minut.*
- j) *Vyučovací den nesmí být delší u 1. ročníků než 6 vyučovacích hodin a u 2. a 4. ročníků než 7 vyučovacích hodin.*
- k) *Dopolední vyučování začíná nejdříve od 6:00 hod., a odpolední vyučování končí nejpozději ve 22:00 hod., vyučování může být rozloženo takto: u 1. ročníků od 7-20 hodin, u 2. ročníků od 6-21 hodin a u 3. a 4. ročníků od 6-22 hodin.*
- l) *Rozsah vyučovacího týdne OV je 5 dnů v rozpětí Po-Ne, v týdnu absolvují žáci 5 vyučovacích dnů, mezi koncem jednoho a začátkem druhého vyučovacího dne mají odpočinek alespoň 12 hod., přestávky v OV mají žáci shodné s pracovníky organizace dle ZP a nezapočítávají se do pracovní doby, přestávka může být i dělená po dvou hodinách OV 10 min., a po čtyřech hodinách OV 20 min., nebo nejdéle po 4 hodinách 30 min., zařazování žáků na sobotní a nedělní směny se povoluje jen v případě, že to provoz smluvního pracoviště vyžaduje, je to nutné pro jejich výchovu k povolání a že žák je pověřován pracemi souvisejícími s učebním plánem.*
- m) *Jiná úprava rozvrhu OV je možná pouze se souhlasem ředitele školy.*

n) *Neúčast v OV – v kompetenci UOV je omlouvání absence na pracovištích OV, v případě, že žák vykazuje více než třicetiprocentní neúčast (i omluvenou), může být neklasifikován v řádném termínu, může mu být stanoven minimální počet vyučovacích dnů, které je povinen odpracovat na určeném pracovišti v stanoveném termínu dle pokynů UOV, a po splnění této podmínky bude klasifikován v náhradním termínu.*<sup>22</sup>

Praxe u žáků s tříletým oborem zakončené výučním listem probíhá ve formě jeden týden škola, druhý týden praxe (např. liché týdny budou mít žáci teoretickou výuku, sudé týdny budou mít odborný výcvik). Tak to mají žáci zajištěno po celý školní rok.

U žáků, kteří studují čtyřleté studium, které je zakončené maturitní zkouškou mají praxi formou čtyř maximálně pěti hodin praktického vyučování např. obor hotelnictví a turismus HT1. A má lichý i sudý týden od 11:20 do 15:20 hod., což je 5. až 9. vyučovací hodina předmět technologie přípravy pokrmů (dále jen TPP) a v tomto daném předmětu si vyzkouší žáci ve cvičné kuchyni různé tepelné úpravy od vaření až po pečení. Pro žáky maturitních oborů je časová dotace praktického vyučování nedostačující, a proto žáci chodí vypomáhat na různé školní akce.

### **Organizace školního roku**

Organizace školního roku se skládá z 1. pololetí a 2. pololetí. Do organizace školního roku samozřejmě patří i prázdniny, ať se jedná o podzimní, vánoční či jarní nebo velikonoční. Organizaci školního roku můžeme rozdělit na dvě části: první část jsou běžné akce, které mají na všech školách a neběžné akce, které se neuskuteční na každé škole.

#### **Běžné akce školy:**

- Informační schůzky rodičů žáků 1. ročníků + spolek rodičů a přátel školy (SRPŠ)
- Písemné závěrečné zkoušky, opravné termíny závěrečných zkoušek
- Praktické závěrečné zkoušky a opravné termíny závěrečných zkoušek
- Ústní závěrečné zkoušky a opravné termíny závěrečných zkoušek
- Maturitní zkoušky: písemné, praktické a ústní

---

<sup>22</sup> Albrechtova střední škola. Albrechtova střední škola [online]. Český Těšín, 2021 [cit. 2023-03-25].  
Dostupné z: [https://www.albrechtovastredni.cz/wp-content/uploads/2022/10/skolni\\_rad\\_2021\\_.pdf](https://www.albrechtovastredni.cz/wp-content/uploads/2022/10/skolni_rad_2021_.pdf) (s. 14)

- Den otevřených dveří pro žáky 9. ročníků základních škol
- Erasmus (Maďarsko, Německo, Itálie)
- Školní výlety
- Lyžařské výcviky
- Školní olympiády (např. biologické, ekologické, českého jazyka a další)
- Exkurze (v pivovaru, na ekofarmě...)
- Soutěže (mladý barman, v psaní na PC, aranžérů, v piškvorkách, cukrář roku a mnoho dalších soutěží)
- Barmanský kurz I., II.

### **Akce, které nejsou tak běžné na všech školách:**

Vybral jsem nejzajímavější akce Albertovy střední školy, které nejsou až tak moc známé v oblasti dalších škol. Každou akci se budu snažit stručně popsat.

Těšínská karafa – jedná se o sommeliérskou soutěž, které se skládá ze tří důležitých částí soutěže (písemný test; odborná degustace – správné zařazení vína, ročníku, vinařská oblast a podoblast, charakteristika předložených vín; odborné provedení servisu červeného vína formou dekantace a posledním úkolem je pro finalisty provedení servisu sektu pro 4 osoby, oprava vinného lístku a doporučení vín k předloženému menu).

Mladý průvodce – jedná se o soutěž mladých odborníků v oblasti cestovního ruchu. Vždy se zvolí určité téma např. Pohádkové cestování a žáci musí sestavit prezentaci (např. sestavování trasy, aktivitu programu zájezdu, skladbu a strukturu nabízených služeb, ale i profesní vystupování). Komise pak vybere nejlepší sestavenou prezentaci, ve které nechybí nápaditost a originalita.

Snídaně s ředitelem – akce pořádaná panem ředitelem, který si zve zástupce školního parlamentu a diskutují na dané téma. Pan ředitel si zve také žáky prvních ročníků, aby s žáky vedl rozhovor o tom, jaké mají první dojmy z nové školy apod.

Slavnostní tabule – je akce pořádaná pro rodiče žáků školy, kde sám rodič může vidět práci žáků gastronomických oborů, neboť se pořádá ve společnosti uspořádání rautu.

Biojarmark – jedná se o akci, která je organizovaná v rámci biopotravin, s cílem podpořit ekologické zemědělství, zdravý životní styl, propagace zdravé výživy, regionální rodinné farmy a vzdělávání zemědělské mládeže. Žáci Albrechtovy střední školy prezentují

bioprodukty ekologického zemědělství, pekařské výrobky ze špaldové mouky, příprava bylinných čajů a výstavka bylin ze školní zahrádky.

Škola se snaží zapojovat do různých soutěží. Přípravuje pro své žáky kurzy, ať se jedná o barmanský, sommeliérský či kurz baristy. Ve školním roce 2021/2022, kdy jsem poprvé absolvoval pedagogickou praxi na Albertově střední škole, jsem byl osobně přítomen u kurzu baristy, kdy se žáci učili připravovat kávu a mléčnou pěnou vytvářet různé ornamenty.

### **Komentované výstupy výroční zprávy o činnosti školy**

Hlavním cílem, který pan ředitel Cieslar měl, aby se znovu vše navrátilo do původního režimu, který fungoval v době, kdy nebyla v České republice epidemie zvaná COVID-19 a školy musely přejít do takzvaného lockdownu. Bylo zapotřebí se znovu pomalu vrhnout do intenzivní práce. Snažil se obnovit školní akce, které byly v době pandemie nemožné realizovat.

Ve výroční zprávě zmiňuje pedagogický sbor, kterému je vděčný, že dělají svou práci z lásky a ochoty. Dále ve výroční zprávě zmiňuje i kreativní učitele, kteří dokážou svým pedagogickým působením žáky motivovat a žáci jim to vracejí vzornou reprezentací školy.

### **Spolupráce školy s rodiči (školskými poradenskými zařízeními)**

Spolupráce školy s rodiči je na této škole prioritou číslo jedna. Jedná se především o spolupráci třídního učitele s rodiči, jejíž vztah má vést k upevnování a vytváření podmínek pro žáky, a to hlavně u 1. ročníků, kde se teprve seznamují s novou školou a s novým třídním učitelem a s novými spolužáky.

Pro rodiče a jejich děti, kteří se ocitnou v nelehké životní situaci, má škola dvě výchovné poradkyně a metodika primární prevence. Obě funkce jsou nápomocny nejen rodičům, ale i žákům ve škole. Snaží se vždy najít správnou cestu, jak žákům, tak i rodičům poskytnout ty nejlepší metody a vzájemnou spolupráci mezi školou a rodiči.

## **Závěr**

Když jsem ukončil středoškolské studium maturitní zkouškou na Albrechtově střední škole (která se za mého studia jmenovala Integrovaná střední škola obchodního podnikání), nikdy by mne nenapadlo, že se na školu po letech vrátím.

Po 20 letech jsem se na školu vrátil, ale ne v roli žáka nýbrž studenta pedagogické fakulty, který má povinnost absolvovat pedagogickou praxi v rámci svého učitelského studia.

Škola prošla velkou rekonstrukcí nejen budov, učeben a místností, vybudovala také školní zahradu na pěstování bylin a jiné prvky.

Škola má pestrou budoucnost, neboť se jí daří vytvářet příjemné podmínky mezi žáky, pedagogy a rodiči.

## 8 Písemná příprava na vyučovací jednotku odborného předmětu

Při písemné přípravě na vyučování vychází učitel z tematického plánu daného ročníku, který je součástí školního vzdělávacího programu. Předpokladem pro efektivitu vyučování je nejen znalost již zmíněných tematických plánů, ale i jejich vhodné zpracování a také mít individuální přehled o jednotlivých žácích.

Písemná příprava na vyučování je oporou a velkou pomocí pro začínající učitele. Zároveň i dokumentem kontrolním v případě hospitace v podobě členů pedagogického sboru nebo školní inspekce. Učitel si pečlivě promýšlí cíle vyučovací hodiny, připravuje si jejich strategii, volí vhodné metody a formy výuky.

Písemná příprava na výuku není povinný dokument, ale je doporučován vedením školy a také staršími kolegy pedagogického sboru. Vřele se doporučuje, aby si každý učitel udělal čas na zpracování své písemné přípravy na vyučovací jednotku, neboť je to materiál, který jej může provázet po dlouhou pedagogickou praxí a také mu dává jistotu, že neopomene zmínit žákům mnoho důležitých informací i když průběh výuky mu může leccos narušit. Příprava na vyučování je vizitkou vzorného a pečlivého pedagoga.

Písemná příprava:

**Škola:** Albrechtova střední škola, Český Těšín

**Vyučující:** Lukáš Frisch

**RVP:** 65-42-M/01

**ŠVP:** Hotelnictví a turismus

**Předmět:** Technologie přípravy pokrmů (dále jen TPP)

**Tematický celek:** Tepelná úprava potravin

**Téma:** Omáčky (dělení, postup)

**Cílová skupina:** 1. ročník

**Třída:** HT1. A

**Časový úsek:** 45 minut (vyučovací jednotka)

**Cíle:**

- *Kognitivní:*

Žáci:

- a) dokážou popsat charakteristiku omáček;
- b) zvládnou rozdělení omáček;
- c) vyjmenují omáčky k hovězímu masu;
- d) popíší teplé a studené omáčky;
- e) znají pracovní postupy bešamele a veloute.

- *Postojové (afektivní):*

Žáci se aktivně zapojují do výuky, v němž mají možnost pracovat se zadaným tématem.

- *Psychomotorické:*

Žáci sami zvládnou přiřadit správnou přílohu k dané omáčce.

**Vyučovací metoda:**

Kombinovaná metod slovní (monologickou – výklad nové látky: Omáčky a jejich využití v kuchyni; dialogickou – řízená diskuse, žáci odpovídají na dotazy např. pracovní postup bešamele.)

**Mezipředmětové vztahy:**

- Český jazyk a literatura (popis pracovního postupu)
- Matematika (převody jednotek)
- Praktické vyučování (praktická příprava omáček)

### **Struktura výukové hodiny:**

Úvodní část hodiny: 12:05 – 12:10 hod. (5 minut)

- pozdravení žáků
- zápis do elektronické třídní knihy (docházka, zápis tématu hodiny)
- seznam žáků s obsahem, průběhem a cílem vyučovací hodiny
- úvodní motivace a ujištění zvládnutí zadaného učiva

Teoretická příprava na hodinu: 12:10 – 12:45 hod. (35 minut)

- opakování předešlé látky charakteristika omáček
- příprava prezentace v PowerPointu na novou látku – dělení omáček na teplé a studené
- dialogická metoda – pokládání otázek
- příprava pracovních listů na skupinovou práci (omáčky a jejich přílohy)
- zápis nové látky do sešitu

Závěrečná část hodiny: 12:45 – 12:50 hod. (5 minut)

- dialogická metoda – shrnutí nového učiva
- oznámení testu na příští vyučovací hodinu

### **Zhodnocení průběhu vyučování**

Velmi důležitou součástí při písemné přípravě na vyučování musíme brát ohled na to, aby přípravy splňovaly i mezipředmětové vztahy, které jsou nedílnou součástí *Rámcového vzdělávací programu*.

Stanovený cíl byl splněn, jelikož aktivita žáků byla do výuky plně zapojena, a mohla přispět i k interakci mezi žákem a učitelem.



## 9 Závěrečná reflektivní úvaha o vlastním studiu

Pomalu a jistým krokem se blížím k závěru studia a já si pokládám otázku: Stálo to za to? Na studium jsem byl přijat v době, kdy v České republice řádila pandemie viru COVID-19. Vše se změnilo a první ročník mého vzdělávání probíhal formou on-line přednášek. Své spolužáky jsem poznal jen přes web kamery. První setkání a mým příjemným zážitkem vidět své spolužáky na živo, bylo u ústní zkoušky pedagogiky a dějiny pedagogiky.

Vzdělávání na Univerzitě Karlově mi do života přivedlo mnoho příjemných spolužáků, zážitky i zkušenosti, starosti i radosti, vědomosti, a dokonce i několik nových přátel. Během studia jsem měl možnost také poznat mnoho vzdělaných a vstřícných vysokoškolských pedagogů, kteří nám, studentům, ochotně předávali své vědomosti i dovednosti. Za svou partu spolužáků jsem moc vděčný, že je mám, i přestože chodíme do práce, dokážeme si ve všem pomoci. Velmi mi pomohla vzájemná podpora, kdy jsem už vše časově nezvládal a chtěl jsem se studium ukončit. Společný smích naší party – který občas narušoval přednášku, nás neopustil ani při těch nejtěžších zkouškách na fakultě.

Když si zpětně zavzpomínám, jak jsem začínal, popravdě, nikdy bych nevěřil tomu, že studium jednou dotáhnu až k napsání bakalářské práce.

Někdy toho na mě bylo moc. Studium, práce – jako třídní učitel stále řeším nějakou situaci ve třídě, s rodiči apod.

Všechny získané vědomosti, dovednosti i postoje, které jsem na dané fakultě za dobu studia získal, budu dále rozvíjet ve své profesi. Budu se snažit, aby ze mě jednou byl tak výborný pedagog, na kterého by žáci vzpomínali, abych svým žákům předával zajímavé vědomosti, dovednosti i postoje a vytvářel v nich vzdělané lidi.

Pokud se zaměřím na zkoušky, které jsem absolvoval během studia, tak musím posléze vzpomenout na mou nejtěžší zkoušku u paní doktorky Hanušové a její předmět *Biologie člověka pro učitele*. Neopomenu si vzpomenout i na další zkoušku u profesora doktora Bendla, který nás měl na *Úvod do sociální pedagogiky*, tady bych chtěl spíš zavzpomínat na jeho přednášky, které byly na téma výchova Makarenka a Dona Bosca, což bylo z mého hlediska pro mne a mnohé spolužáky velmi zajímavým výkladem.

Rád bych také zavzpomínal i na další velice poutavé přednášky a usměvavé přednášející pedagogiky jako např. na pana doktora Zvírotského a jeho volitelný předmět: *Šikanování v dětském kolektivu*, který ve mne zanechal myšlenku, proč vlastně stále dochází k šikaně. Paní doktorka Viktorová, jež byla stále usměvavá a velmi hezky přednášela svůj předmět *Sociální a pedagogická psychologie*. Paní doktorka Linková a její předmět *Specifické poruchy učení a chování*, a její nadmíru pozoruhodné přednášky, které byly přímo z praxe. Nesmím zapomenout na stále usměvavou a těšící se paní doktorku Banýrovou, která když přišla na přednášky, tak nám říkala, jak se na nás moc těšila. Tady vzpomínám na její předmět *Prezentační dovednosti*, jenž byl pro všechny mé spolužáky i pro mne zážitkem na celý život, neboť každý student si měl připravit prezentaci před kamerou a mluvit cca 3 minuty. Já jsem si vybral třídní schůzky.

V neposlední řadě musím zavzpomínat na paní doktorku Richterovou a její velmi poutavý předmět *Prevence rizikového chování ve škole*, jenž byl velice zajímavý, hlavně z praxe. Paní doktorka na naše přednáška přišla vždy s úsměvem na tváři, a povídala nám, jak má ráda náš studující obor, a jak se na nás těší, což nás vždy zahřálo u srdíčka. Také nás utěšovala, ať se zkoušek nebojíme a dokázala nás povzbudit. Zapomněl jsem zmínit ještě jednu usměvavou a milou paní doktorku, o které jsem si myslel, že je studentkou z jiného oboru a jde s námi na přednášku *Zdravý životní styl a výchova ke zdraví*, bohužel jsem se zmýlil, neboť to nebyla spolužačka, ale naše přednášející, paní doktorka Kočí.

Když bych shrnul každý semestr, tak kterákoliv přednáška mi dala něco do mého profesního života, ať to byly přednášky od doktorek Blažkové, Hanušové, Marinkové, Mojžíšové, pánů doktorů Reitmayera, Šarocho a mnoho dalších, tak z každé přednášky si odnáším zajímavé informace, vědomosti, které mohu využít v dalším studiu, pokud budu pokračovat například v navazujícím magisterském studiu.

Mohu říci, že by byla moje maminka na mě pyšná, kdyby tady se mnou mohla být. Měla každou radost z mé úspěšné zkoušky, její podpora mi chybí, neboť si myslím, že je velmi důležitou součástí mého studia.

Vracím se tedy ke své úvodní otázce: Stálo to za to? Určitě ano. Mohu říci, že jsem se dozvěděl mnoho nových informací a nabyl základních vědomostí, které budu potřebovat ke

své práci, ale i k dalšímu studiu, které mě bude čekat, pokud udělám přijímací zkoušky na navazující magisterské studium jednooborové Pedagogiky pro střední školy.

## 10 Soupis použité literatury a pramenů

DVOŘÁKOVÁ, Markéta. Základní učebnice pedagogiky. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5039-2.

KALHOUS, Zdeněk a Otto OBST. Školní didaktika. Vyd. 2. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-571-4.

KOLÁŘ, Zdeněk. Výkladový slovník z pedagogiky: 583 vybraných hesel. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3710-2.

PRŮCHA, Jan, ed. Pedagogická encyklopedie. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-546-2.

PRŮCHA, Jan. Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru. 3., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-567-7.

SALAČ, Gustav. Stolničení. 3. Praha: SPN, 1983, 348 s. Učebnice pro střední školy. ISBN 14-256-83.

SALAČ, Gustav. Stolničení. Vyd. 2. - dotisk. Praha: Fortuna, 2001. ISBN 80-716-8752-9.

ZVÍROTSKÝ, Michal, Stanislav BENDL a Magdalena RICHTEROVÁ. Příběh školní šikany: učebnice pro pedagogické pracovníky. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2021. ISBN 978-80-246-4825-5.

Albrechtova střední škola. Albrechtova střední škola [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.albrechtovastredni.cz/pro-uchazece/obory/hotelove-a-gastro-obory/hotelnictvi/>

Albrechtova střední škola. Albrechtova střední škola [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.albrechtovastredni.cz/pro-uchazece/obory/hotelove-a-gastro-obory/pekar/>

Albrechtova střední škola. Albrechtova střední škola [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.albrechtovastredni.cz/pro-uchazece/obory/polygraficke-obory/tiskar-na-polygrafickych-strojich/>

Albrechtova střední škola. Albrechtova střední škola [online]. Český Těšín, 2021 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: [https://www.albrechtovastredni.cz/wp-content/uploads/2022/10/skolni\\_rad\\_2021\\_.pdf](https://www.albrechtovastredni.cz/wp-content/uploads/2022/10/skolni_rad_2021_.pdf)

Albrechtova střední škola. Albrechtova střední škola [online]. Český Těšín, 2022 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: [https://www.albrechtovastredni.cz/wp-content/uploads/2023/01/VZ\\_2021\\_2022\\_-ASS.pdf](https://www.albrechtovastredni.cz/wp-content/uploads/2023/01/VZ_2021_2022_-ASS.pdf)

Desatero českého učitele.: Projděte si nový kodex, jak má učitel jednat. [online]. Česká republika: Seznamzpravy.cz, 2022 [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-desatero-ceskeho-ucitele-projdete-si-novy-kodex-220951>

Slovník cizích slov: ABZ. Slovník cizích slov [online]. b. r. [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/profesiogramy-v-praxi>

VANČUROVÁ, Daniela. Portfolio profesního rozvoje [online]. Praha, 2022 [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/172775/130327691.pdf?sequence=1>

[&isAllowed=y](#). Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Katedra pedagogiky.

Vyhláška č. 263/2007 Sb.: Přímá a nepřímá pedagogická činnost [online]. Česká republika: MŠMT, 2007 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/dokumenty/ostatni-vyhlasaky?highlightWords=vyhl%C3%A1%C5%A1ka+263%2F2007>

Zákon o pedagogických pracovnících: Zákon o pedagogických pracovnících [online]. Česká republika: MŠMT, 2004 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/38850/>